

309656

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VO 4. 6.

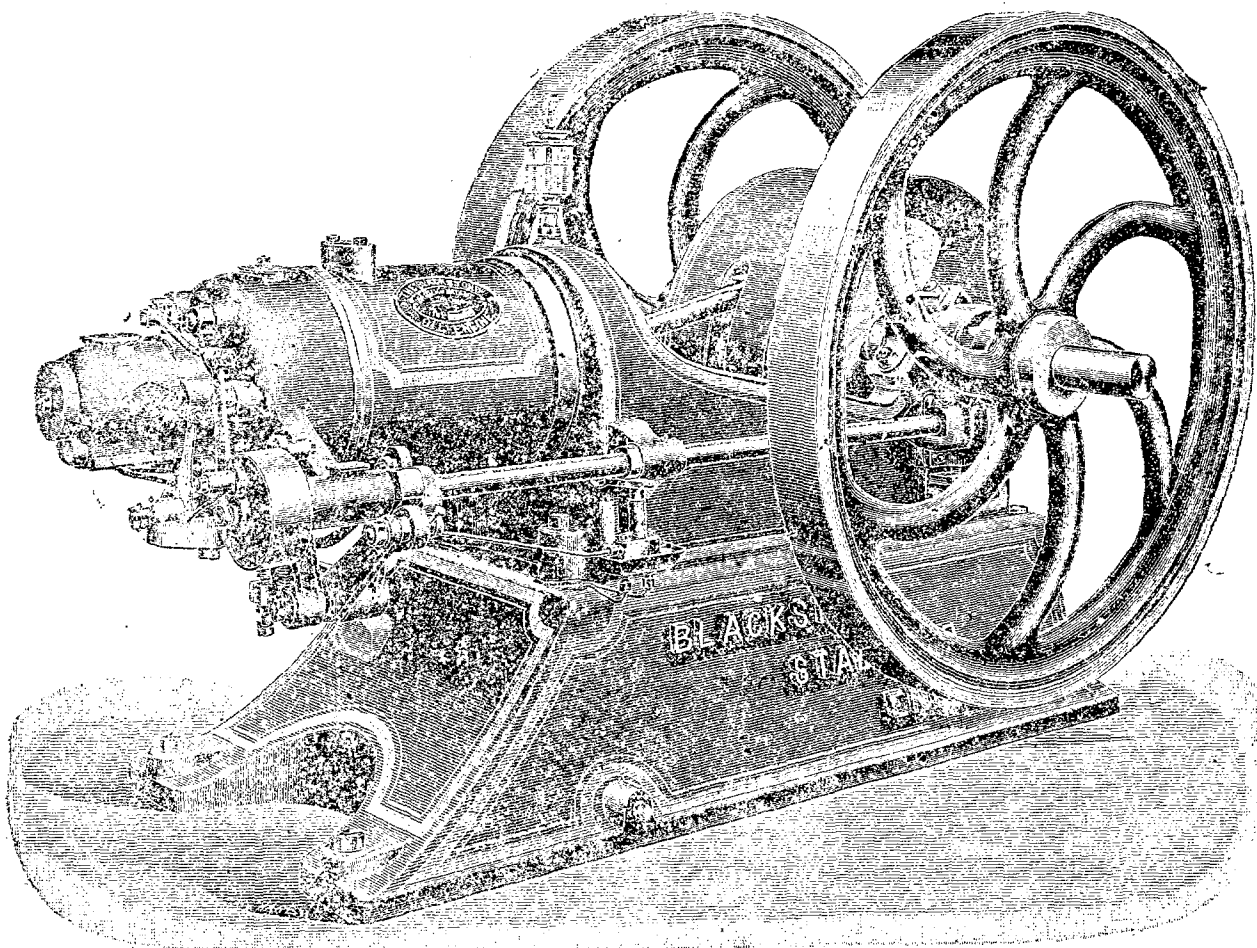
నంపుటము. ౬

చైన పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసంబరు నెల 30 వ తేది మంగళవారం

సీ. వీర నామ సంవత్సరపు శ్లోకావళి శుద్ధి అక్షరము.

NO. 224

సంచిక ౨౨౪

భా.కు. సోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

తెరఫణాయిలు, గ్రూడు అయిలు ముప్పగు చమురుల మపయోగించి వనిచేమి న్నట్లు తనూరు చేయ
జడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాకు స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. ఈజిప్తీయులకు మంచి తృప్తినిచ్చినది. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వాయుడు.

సోలని ఏడంట్లు :

మార్గము నన్ను డి కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1803

జ. వి. జి. నీ. య. రు.

సం. 9, సెకండ్ యెను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అవ్యతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వీధిగమైన నొప్పులను కూడ
మా అమ్మలాంజనమాను వాటి
నంతమూత్రమున నయియ్యను.

మొత్తం నెల 0-10-0 లక్షలు.

మోహిన్తి తేలము ప 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2.0

అమృతాంజనం దీపః,

6, తంబుళెట్టి వీధి, ఎడరాసు.

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.

72	మా పాములకు	15-0-0
6	మా పాములకు	9-0-0
3	మా పాములకు	1-9-0
1	మా పాములకు	1-0-0

ఆంధ్రవారపత్రిక చందా.

12 మా. 9 మూల 30 2-0-0

“ఆంధ్రవృత్తిక” పోస్టు బాక్సు నెం 212 మదరాసు.

160 పుటం పు న్నకమూ ఉచితము.

అంగీకారము కావలసివచ్చినది. అందుచేత వారు
 బుజ్జులను కొన్ని రెండును తయారుచేసికొని వచ్చి
 నున్నారు. ఈ ఉత్సవమున బుజ్జులను అంగీకారము
 నుడువలెనని ఆలోచనయున్నది. అందుచేత వారు
 యిప్పుడుగిరి ఇంటిందున్నారు. ఈ ఉత్సవము
 నెంతవరకును అప్పుడారియినా ఈ ఉత్సవమును
 నుడువలెనని ఆలోచనయున్నది.

శ్రీకృష్ణ భారతము.

కవిరాజు శివారావుగారు ౧౯౩౬ గాత్రే మూలా
నూనారాజుగా నుట త్రవించి రచించినది. ఇందు నన్నయగారి
పాఠమున లేని కథలు కలుపు.

1 వ సంపుటము (అక్షరభాగవత్ కథలు)	పేజీలు 8-0-0
2 వ సంపుటము (కర్ణాటకవర్ణన)	8-0-0
3 వ సంపుటము (విరాటోద్దీక్షకథలు)	8-0-0

అట్లే జాననార భరించవలెను. ప్రభుత్వములు రా
యోత్తు కులు గల గ్రామము కానివలెను.

వలయువారు:—మేనేజరు, కలావతి ప్రస్తు,
(1885-647) రాజపుడి తని వాయలెన.

అందఱు, దీక్షంబు 28:—స్త్రీల కర్మముల నిచ్చుట కెట్టి యాకుండుటలు నుండఁగాదనఁచు శాసించబడిన చట్టము ప్రకారము ఛాన్సలరు ప్రభువుగారి కింకి 7 గురకు మొదటి మేజస్త్రీలునుగ నియమించిరి. వీరికి జతమునందలి వివిధస్త్రీలసామర్థ్యములు కూగుగ తెలిసియుండును గావున ఇకముం నెట్టిస్త్రీల నేయేయదోగఁజులకు నియమించ గునో నలచుక జెన్పఁకుటగూడ వారెన్నుకొనఁబడిరి. ఆయేమగుట స్త్రీలెవ్వరన.—ప్రూ అందఱుడగ్రీక్రిస్టియనులు, లాతుడుకార్మి నుల, మంగ్రీవాద్వఁతఁ, సిడ్నీ నెచ్చినలఁ, ఎలిజబెత్ హార్డెన్లనన్యు, గెర్టుసిక్ టుక్కుచుకన్యుగారులు. ఇట్లుడు మేజస్త్రీలు పదవృత్తియొక కాళిగా లేరందున ఇంకఱో నెట్కువఁచుండి నియమించుటకు నీలలేదు. కాని ఇకముందెట్టి కాళిల నచ్చి నను పురుషుల బకభాన్తులతోబాటు వారిదరభాన్తులను బాగుగ జాలోచింపఁదుడు.

Resolution for Recall and Impeachment of Lord Chelmsford.

Among other resolutions to be put forward by a large section of the subjects on matter, it is understood, is one detailing the necessary conditions to ensure satisfactory co-operation with the Government such as recall and impeachment of Lord Chelmsford, arrest and trial for "high crimes" and "misdemeanours" of O'Dwyer meeting out condign punishment to officials responsible for the happenings in the Punjab and elsewhere.

Delegates Visiting Scenes of Atrocities.

Amritsar, December 28.

Taking advantage of fine weather that has again returned and the absence of many important public functions during the day Congress delegates and visitors to Amritsar spend the day visiting various places in the city. One place that attracted very large crowds practically the whole of the day was the Jallianwala Bagh. Another was what is now commonly known as the crawling street and a third the Golden Temple. The only two public functions that took place in the morning were the theistic conference and the humanitarian conference in the evening.

Public Functions.

After six P.M. the All-India Social Conference was held at the Congress pandal and was very largely attended the audience including quite an appreciable number of ladies. The proceedings of this conference were practically conducted in vernacular. Simultaneously the All-India Temperance was held in the Bande Mataram Hall.

The Garden Party.

In the evening the Sikh Community of Amritsar gave a garden party in honour of Guru Govind Singh's birth to the Congress leaders. The function was largely attended and Tlah, Mrs. Besant, Malaviya and Jinnah spoke.

Subjects Committee.

The Subjects Committee of the Congress is still sitting and deliberations are expected to continue till a late hour to-night. It practically looks as if the Congress will have to continue on Wednesday also.

Dunichand's Release Still Unknown.

It is not known definitely whether Dunichand, another Principal Punjab Leader in custody have been released. His brother wired to Superintendent of Montgomery Jail who has wired back to state no orders has been received.

Moderate Leaders Leave.

Messrs. Sastri, Natarajan, Deodhar and other moderates attending the Congress leave for Calcutta to-morrow afternoon to attend the moderate Conference.

Royal Proclamation.

Mrs. Besant's Opinion.

AMRITSAR, December 28.

Interviewed by a representative of the Associated Press in regard to the Royal Proclamation, Mrs. Besant said: I think that Royal Proclamation is a noble and truly Royal Document and that King Emperor has justified his claims to the sympathy with an understanding of the growing desire of India for representative institutions by declaring that without the sight of India's people to direct her own affairs and safeguard her interests the progress of a country cannot be consummated. This is a pledge to India which I believe he carried fully into effect before many years have passed over us. No better proof of reality of the Emperor's affection and devotion could be given than the amnesty to political prisoners and removal of all restrictions on liberty imposed by special and emergency legislation for the first time. Since India came under British rule India is free. Thousands will bless the name of the King Emperor for thus striking of India's fetters. The Emperor asks us to try to obliterate bitterness as far as possible. Everything is possible to love. Let us all try to co-operate with this wish and trust to British justice so to act as to render impossible of the repetition of the ghastly story revealed by the Hunter Commission.

All-India Theistic Conference.

AMRITSAR, December 28.

The All-India Theistic Conference was held to-day under the Presidentship of Dr. B. C. Ghose, of Calcutta. Professor Ruchiram Sahai, Chairman of the Reception Committee, in welcoming the delegates, laid stress on the Brahme Samaj movement. Dr. Ghose in his presidential address pointed out that spiritual power must triumph in the end and that justice and truth were bound to follow. A number of resolutions were passed, one congratulating Lord Sinha on his elevation to the Peerage and appointment as Under-Secretary of State. Mr. Natarajan moved the resolution.

Special Features of the Congress.

Amritsar, December 29.

The Special feature of the Congress at Amritsar has been receptions given to the leaders at the railway station. There have been record crowd every day and railway authorities must be congratulated on the admirable way they handled traffic with the aid of the Congress volunteers. The police has been conspicuous by their absence. No less than four congress specials were received at the station one from Rawalpindi, one from Delhi one from Karachi and one from Bombay. In addition to these one up and down special train has been running from Lahore and Amritsar every day. Separate refreshment rooms have been opened for Hindus and Mahomedans to meet the extraordinary demand for food. Mr. A. Bholanath, Traffic Officer, N. W. Railway, who has been placed on special duty is personally looking after every arrangement and in constant communication with the General Secretaries of the Congress as to their requirements. Mr. Dowle, Superintendent of the Station is always at his post and bearing his onerous task with great patience. It is decided that facilities of travelling on return journey from Amritsar will be provided and that Congress will go on up to 31st and Moslem League which opens to-day will hold a sitting to-morrow and day after.

Moderate Conference.

President Elect.

CALCUTTA, December 29.

Sir P. S. Sivaswamy Iyer, President-elect of the Moderate Conference with thirty delegates arrived from Madras this afternoon at Howrah and was received at the station by the Chairman and the members of the Reception Committee.

All-India Moslem League.

Hall Fully Packed.

Great Enthusiasm Prevails.

AMRITSAR, December 29.

The twelfth Session of the All-India Moslem League opened this morning in Bande Mataram Hall which was fully packed about 2,000 people being present. Great enthusiasm prevailed owing to the fact that Dr. Kitchlew who was appointed Chairman of the Reception Committee while in prison has been released and would perform his functions to-day. Before proceedings began it was announced from the platform that a telegram had been received from Dr. Ansari from Delhi that Messrs. Mahomed Ali and Shaukat Ali had been released and would be at Amritsar to-morrow morning. The announcement was received with acclamation by the audience, people shouting 'hail hail' in Urdu. They were asked to be at the railway station to-morrow in time for the Bombay Mail to receive the two brothers.

The Moslem League began proceedings at 11.30. The President was received by the Reception Committee and greeted with shout of "Alla Ho Akbar." Among the prominent persons seated on the platform were Pandit Motilal Nehru, Madan Mohan Malaviya, Mr. M. K. Gandhi, Mrs. Besant, Lala Duni Chand, Rajah of Mahmoodabad, Pandit Gokarnath Misra, Mr. Fazil Hussain, Bishahi Lakshman, Mr. B. N. Sarma, Pandit Jwarhar Lal Narain, Dr. M. A. Ansari, Mr. M. A. Jinnah, Mr. Hassan Imam, Mr. F. R. Bomanji, Mr. Srinivasa Sastri, Mr. C. P. Ramaswamy Iyer, Mr. A. J. Sen.

Ali Brothers Wire.

The following telegram from Ali brothers addressed to Dr. Ansari was read:—"If mother well, reaching Amritsar 30th. Pray God guide your counsels."

Maulana Abdul Kalam Azad.

It was also announced that Maulana Abdul Kalam Azad was also released, but confirmation was lacking.

Dr. Kitchlew.

Dr. Kitchlew in welcoming the delegates in Urdu in the course of his speech referred to his arrest and imprisonment and thanked the people for their prayers for his release. The 9th of April he said would be long remembered in Amritsar. It was not that day that the unity of Hindu and Mahomedans was expressed by people in a real and genuine manner, and from that day two communities have become one in heart and soul. He regretted, however, that this expression of unity was misinterpreted by the authorities, and people were put to untold indignities and insults. He referred to the incident of the 13th April when people were killed at Jallianwala Bagh and said that he was hearing all this ghastly accounts inside the jail and sending his prayers to God for the innocent people. He expressed his indignation that Sir Michael O'Dwyer (cries of shame) he approved of all these actions and supported the military authorities. At this stage of the speech Pandit Motilal Nehru accompanied by all leading Congress men and Mrs. Besant left to open the Congress session.

Punjab Atrocities Condemned.

Continuing Dr. Kitchlew said it was a shame that people were arrested indiscriminately and put in jail and flogged in public streets and asked to crawl on their bellies. He strongly condemned the action committed by the mob in murdering the Europeans in Amritsar, and elsewhere.

Reform Bill.

Dr. Kitchlew then referred to the Reform Bill and said that it was a great disappointment that the Government did not accept all their proposals. The Bill was a first step to responsible government, but he was confident that it could go much further. He asked Muslims to accept the Bill, as at present passed, but they should continue to agitate for more and more powers.

Khalifat Question.

Dr. Kitchlew then referred to the Khalifat question and requested the Government to keep the integrity of Turkey and the Sultan of Turkey intact. Zafar-ul-Arab Asia Minor Thrace and other holy places of Islam must be left to the Muslims and the powers of Sultan of Turkey even in these places as Khalifatul Masih should not be transferred to any other hand. In conclusion Dr. Kitchlew asked for the blessing of the people so that he might continue to serve his community and his motherland. (Loud and prolonged cheers).

Maulvi Sanaulah.

Maulvi Sanaulah who was elected Acting Chairman while Dr. Kitchlew was in prison then read his speech in Urdu. While he was reading his speech Nawab Sir Zulfiqar Ali Khan, Dr. Iqbal and Chaudhuri Shahabuddin entered the Hall. They were taken to the platform amidst applause from the audience. After Maulvi Sanaulah had resumed his seat Dr. Kitchlew requested Hakim Ajmal Khan to take the Presidential Chair. Hakim Ajmal Khan then took the Presidential chair and delivered his address in Urdu.

Conclusion of Presidential Address.

On conclusion of Presidential Address resolutions conveying grateful thanks to His Majesty for his precious proclamation and expressing the regret of the Mahomedan community at the death of Nawab Syayid Hassan were put from the chair and passed.

Continuance of Constitutional Agitation Advocated.

Unrest and Repression in Delhi.

Amritsar, December 29.

Hakim Ajmal Khan, President, addressing the Moslem League reviewed the unrest and repression in Delhi and said that Punjab incidents rehearsed the traditions of Changiz and Nadir after lapse of centuries and proved how easy it was to lay aside the ostensible restraints of culture and civilisation. He severely criticised Sir Michael O'Dwyer and said that the bitter poison administered by him and Nadir's rule actually proved elixir of life.

Reforms.

Touching on the Reforms he urged the continuance of constitutional struggle and said that United efforts would be successful. He pleaded for the consolidation of Hindu-Moslem unity and cited religious authority supporting the substitution

for sacrifices other animals such as sheep camels instead of cows. He urged the immediate contraction of cow-killing areas particularly holy cities of Hindus and advised propaganda work by the League and the Khalifat Committee. He reviewed questions affecting the Ottoman Empire, Khalifat holy places and said:—Muslims cannot be expected to forget that over these lands, the cradle of Islam, their holy places are situated. No non-Moslem can have any semblance of right, mandatory or other rule. Trampling on Moslem sentiments would mean the creation of not transitory but perennial unrest throughout the entire Moslem world which would mean the deliberate awakening of unfriendly feeling from unobtrusive people. The President criticised the Anglo-Persian agreement as the last straw on the load of Indian Moslem anxiety and characterised Persia as the Egypt of Asia which would cease to have any conception of political liberty.

All-India Temperance Conference.

Drink Vice.

A BLESSING OF BRITISH RULE.

AMRITSAR, December 29.

The sixteenth session of all India Temperance conference was held at Amritsar temperance hall on Sunday evening. There was a large attendance. Only the limited accommodation inside the hall prevented a bigger gathering. Pandit Malaviya who has been elected president of the conference being engaged in the congress subjects committee was present only for a little while and after delivering a brief presidential address left the conference. In the course of his address delivered in Hindi he said that the advent of British rule had brought along with its many blessings, a plague of society, viz. drink vice. After tracing the growth of excise revenue, he declared if the present system continued, it would go on increasing practically. Most of the victims of drink were poor people. Compassion for poor people themselves whose families were left in perpetual poverty and starvation was stimulus sufficient to awaken them to take bold steps to eradicate the drink ever from the country. People in Europe and America had been considered to be lovers of drinking but war had taught a lesson even to them so much so they now called drink evil an enemy worse than even Germany. United States had recently decreed total prohibition. In view of all these, Indians whose very religion renounced drinking ought to give it up. It was a difficult task believed earnest endeavour would certainly succeed, after saying he was sorry to hear there was enormous consumption of liquor at Amritsar, Pandit Malaviya concluded by pleading that Indians ought to follow the example of America, and enforce prohibition. Pandit Malaviya then left the conference and Hon. Mr. Sukher Singh took the chair. In the course of his address he had always impressed upon the Government need for empire prohibition. Government's answer always has been that taxation amounted to prohibition. He denied that principle and maintained taxation was not prohibition but permission. Now that excise was becoming a transferred subject, he had every hope that if Indians would unanimously ask for total prohibition, ministers in charge would certainly listen to the proposal and put an end to the worst enemy of society.

Prohibit Juvenile Smoking.

A number of resolutions were then passed inviting earnest attention of the leaders of the public opinion and others to impress upon the people the need for abstinence, urging all local Government to follow the example of the Punjab and Bengal councils to prohibit juvenile smoking, pressing the Government to introduce total prohibition and expressing satisfaction that excise was a transferred subject, asking for restrictions of facilities for sale of liquor and suggesting to government to deal sympathetically with the problem of counter attractions. Among the speakers were Mr. S. S. Bhatia, Dr. Fakir Ahmed, professor Tejs Singh of Gujranwala, Sals Gosaldeb, Miss Mary Campbell, and Miss Price, speaking in Urdu. Miss Campbell who is an American working for the last twenty-five years as missionary to advocate the principles of temperance societies in America expressed confidence that Indians would succeed in eradicating the evil of drink. Her hope mainly rested on the fact that new reform act had given people a chance to vote and enlightened men would be able to give practical shape to their resolutions. When recently in America she been asked as to whether Indians favoured total prohibition, her answer then was that Indians had no power to vote and that when they got that power they would take the earliest opportunity to get rid of evil. Now that the time had come they ought to do away with the appalling increase of consumption of intoxicating liquor and drugs. Miss Price, President Women's Temperance Union, India, said she fully agreed that taxation was not prohibition but permission. In her own country after sixty years taxation consumption had increased five times. The only remedy for evil was total prohibition.

AMRITSAR, December 29.

At the sixteenth sessions of the All-India Temperance Conference held on Sunday evening, Pandit Malaviya who presided said in the course of his address, if the present excise policy continued the consumption of liquor would go on increasing. He believed earnest endeavour would certainly succeed in getting rid of the evil. The Honble Mr. Sukher Singh who took the chair on Pandit Malaviya's departure to the Congress Subjects Committee meeting after his address denied the principle taxation meant prohibition. Now that excise was becoming a transferred subject, he had every hope if the Indians would unanimously ask for total prohibition ministers in charge would certainly listen, and put an end to the worst enemy of society. A number of resolutions passed exhorting the leaders of public opinion and others to impress upon the people the need for abstinence and urging other local Governments to follow the example of the Punjab and Bengal and prohibit juvenile smoking, pressing Government to introduce total prohibition, expressing satisfaction that excise was a transferred subject and asking for restrictions of facilities for sale of liquor and suggesting to the Government to deal sympathetically with problem of counter attractions.

Subjects Committee.

AMRITSAR, December 29.

LATER.—The Subjects Committee rose at 9 p.m. after about five hours deliberations. It appears progress was very slow. Resolution asking for the recall of Chelmsford is said to have been couched in general terms such as that he has forfeited confidence etc. The proposal to ask

జరగును.

27, చీనాబజారు, మదరాసు

మీకు ఆంధ్రాభిమాన మున్నదా?

ఆంధ్రసభ నాటకములను ఆదరించండి.

సంగీతము నందును చి కలదా?

ప్రమీలా నాటకము చూడండి.

సరసమైన శృంగారమునందు ఇష్టము కలదా?

ప్రమీలా దేవిని చూడండి.

చక్కని హాస్యము విని చాలకాల మయినదా?

సుయోగుని చూడండి.

శ్రీ పరాక్రమమును చూడ దలచినారా?

ప్రమీలాదేవి నైనికురాండ్రను చూడండి.

జేపు విక్టోరియా పబ్లికహాలులో ప్రమీలా నాటకము ప్రదర్శింపబడును.

బల్లారివాసులును నాటకకళావికారదులును సగు

టి. రాఘవాచార్యులు, బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు

సుయోగపాత్రను ధరింతురు.

సాయంకాలము 5-80 ఘంటలకు! మరువగద్దు !!

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ.

జనవరి 1-వ తేదిని పాడుకొనబట్టాల్సివేకము ప్రదర్శింపబడును.

నీ ఐదు వ్రేళ్లను ఒకబుడ్డి కుంతలైనను
తలనూ నెమాత్రమే
నీ తలవెండు కలు పెరుగుటకు
ఆవశ్యకమైనవి. (1299)

ఈనూనెను వాడుటచే మీ వెంట్రుకలు తక్కువ
పొడుగుగాను, మృదువుగాను, పెరుగును. అట్టి అంద
మైన వెంట్రుకలను నీవు అర్జమునందు చూచుకొని
నక్కడు ఎందుకు చాలాకాలమునుండియే జనా
నురంజకమైనట్టియు శ్రేష్ఠమైనట్టియు ఈ వాసననూనెను
నేనేల వాడకపోతివని నీకేతోచును. ఒకసారి నీవు
కుంతలైన నూనెను వాడిన మరెప్పుడును ఇతర లె
నూనెలను వాడుట కిష్టపడవు.

స్వీట్, లిప్స్, రోజు, మల్లె, లోటస్, వైయిలెట్,
బాబీ, మొదలగు వాసనలతో తలనూనె తయారు
చేయబడును.

ఇతరముగా తయారు చేయబడిన మేలైన
సువాసనగల అత్తరులు

(నూనె యీ క్రిందిమాదిరిలు ఎక్కువ తయారుగా నున్నవి.)

దిల్ బేగమ్ అత్తరులు	లవెండ్రుకాటరు పెద్దబుడ్డి	పేర్ బామ్ (వైయిలెట్)
పూపులీ "	ఎదుకలోన్ తిన్నబుడ్డి	కన్నీరు
మొఖమైన "	" పెద్దబుడ్డి ప్రత్యగంబి	రోజుమొత్తం
అర్రాబీర్, కుండకుసుమ అత్తరులు	" వైస్కోబుడ్డు పెద్దబుడ్డు స్క్రూటూ	" పొమాటం
ఇండియన్ రోజా అత్తరులు	కాస్టోరైన్ పేర్ అయిల్	బోహోర్ పొమాటం
" జెల్లా "	అత్తరైన్ (పుష్పమాలసమై నెం 1	కుపీరియర్ పొమాటం
దిల్ బేగమ్ రాయల్ "	అత్తరైన్ " నెం 2	రోజా కండపాడి
వైయిలెట్ రాయల్ "	దిల్ బేగమ్ అత్తరైన్	కార్పూరిక్ పండ్లపాడి
మస్కూల మెడర్, అంబరుల మెడర్	పేర్ బామ్ (మల్లెవాసనగలది)	రంజులైన్
లవెండ్రుకాటరు తిన్నబుడ్డి	" (రోజావాసనగలది)	టాయిలెట్ పాదరు

కె. ఎస్. వి. అయ్యర్ అందు కంపెనీ, 13/286, అప్పాబిల్డింగ్సు, వై నాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.
H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

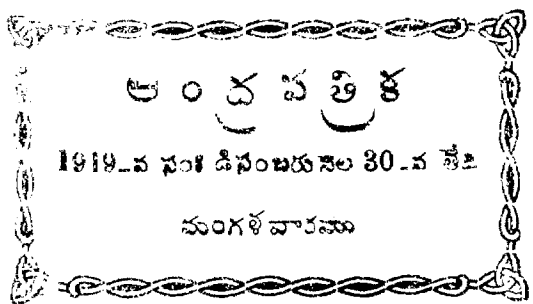
మైదవోలు భ్రమరాంబా గ్రంథాలయ స్థాపన
మహోత్సవము.

నెల్లూరులో మైదవోలు కుటుంబము వారి ప్రాసంగికముగా అగు మైదవోలు చెంగయ్య కుటుంబము గారు తమ సమీపమున కీర్తికేళురాయలు అగు భ్రమరాంబాగారిపేర శ్రీలక్ష్మి మూలము ఉత్తయోగించి భర్తగ్రంథాలయ పతనమందెరి మొట్టి నెల్లూరు కట్టణమున స్థాపించిరి. క్రీ.పి. 12 వంతులు మొదలు సాయంకాలము 5 గంటలవరకు ఇందలి గ్రంథములను శ్రీలు చదువుకొనుట కవకాశము గలదు. గ్రంథాలయ కార్యవిగ్రహములకు శ్రీలే కవించియున్నారు. ప్రకృత మీ గ్రంథాలయము ఆమంచర్ల కృష్ణరావు కుటుంబారి యింటివద్దగా నొక యింటియందు నెలకొల్పబడినది. దీనికి సాధ్యమైనంతకన్నా సర్వసామాన్య కట్టింపియ్యుటకు చెంగయ్య కుటుంబము యత్నించుచున్నది. ఈ గ్రంథాలయము కుంటుంబ 27 తేదిన ప్రారంభింపబడినను, ప్రారంభమహోత్సవ మీ డిసెంబరు 25 తేది జరుపబడినది. గుమారు 200 మంది శ్రీలు సభసలంకరించిరి. జిల్లా కలెక్టరు రామాచార్యులగారి సమీపమున భాగ్యతీర్థము కవించిరి. చెంగయ్య కుటుంబము గారు మరొక కవికర్తలముల వారికెంతయును బుచ్చుచు గ్రంథాలయమున కట్టిన శ్రీలు ఉపయోగమునకు సమర్పించుచు వత్తుననించిరి. గ్రంథాలయమున స్వీకరించుకొని నిర్వహించుకొనుటకు పూర్వమునుండు (1) మల్లవరపు సుబ్బయ్యగారు (2) ఆర్. రక్తిణమ్మగారు (3) చుత్తరాజు లక్ష్మమ్మగారు (4) చుత్తరాజు కామమ్మగారు (5) ఎ. లక్ష్మమ్మగారు (6) విస్సా, సర్వరత్నమ్మగారు (7) క్రిగిరాజు కల్పాణమ్మగారు (8) చందూరు చిలారత్నమ్మగారు (9) కన్నేటి కన్యాకమ్మగారు (10) కన్నేటికంకలంబమ్మగారు మున్నగువారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకమైన కందనములను అర్పించిరి. అధ్యక్షురాలు తన యువవ్యాసమును అరకభాషలో చదివిరి. దానిని తెలుగులో కర్ణమనేయించి మల్లవరపు సుబ్బయ్యగారు చదివిరి. గ్రంథాలయ కార్యదర్శియగు శ్రీమతి ఆర్. రక్తిణమ్మగారు మైదవోలు భ్రమరాంబాగారి గుణగణములను గూర్చి యింతకు క్రమగింతి, యేకగ్రంథాలయభివృద్ధికి శ్రీలక్ష్మి మోదదలయునని బ్రార్థించిరి. శ్రీమతి చుత్తరాజు లక్ష్మమ్మగారు శ్రీవిద్యను గూర్చియు, మహాకవిగారు గూర్చియు గ్రంథభాండాగారములను గూర్చియు నొకవ్యాసమును చదివిరి. పిమ్మట సమాజాధ్యక్షురాలు మల్లవరపు సుబ్బయ్యగారి వ్యాసముంజడివి. పిమ్మట మద్దిపట్ల లక్ష్మమ్మగారు చుత్తరాజు, కామమ్మగారు దంపతుల కంకమ్మగారు మున్నగువారు విన్నవ్యాసములం జదివిరి. అంతట సభాధ్యక్షురాలు భాండాగారము కలుపుకొని గ్రంథాలయ ప్రారంభమహోత్సవమును సక్రమముగ జరిపిరి. శ్రీమతి ఆర్. రక్తిణమ్మగారు ప్రాశస్త్యమును చాడిరి. అంతట గుంటూరు వాస్తవ్యురాలును, చెన్నపురిలో జీవనము మిక్కిలి ప్రఖ్యాతిగాంచి సమామానకముల నొందిన గాంధీవ్యాధికారదయ్యగారు శ్రీమతి నోరి లక్ష్మీకర్మమ్మగారు అచ్చురమరుగానవిద్యచే సభ్యురాలైన సుమోగవరకులం జేసిరి. సభ్యురాలైనదరకు ఫలపుష్పకల్యాణములను నొసంగిన మీదట, సభాధ్యక్షురారికి కందనముల అర్పించి మంగళోగముగాడి సభను జయద్రవముగ ముగించిరి.

ఆంధ్రకేళిసభ కాల్యుర ప్రాచీన శ్రీవైష్ణవసంఘము:—
21-12-19 సం॥ సమావేశమైన సాధారణ సభా తీర్మానముల
సంగ్రహము:— ముందు జనగణోత్సవ మహాసభకు ఆగ్రాసవా
ధికరిని మన సంఘమువారినుండియే యెన్నుకొనవలెను. అని సభ
వాద తీర్మానించి శ్రీమత్రిమల కంకట సరసింహాచార్యులు
గారు ముందు జనగణోత్సవ మహాసభకు ఆగ్రాసవాధికారిగా నుం
డుటకు తీర్మానించిరి. శ్రీమత్రిమల కంకట సరసింహాచార్యులు
గారు యిదివరలో తీర్మాన సమూహముగా నున్నందున
వారి నాకదనినుండి విడుదలచేసి శ్రీమద్వింజయూరి శ్రీనాసా
చార్యులుగా, రా కదవికి ఎన్నుకొనబడిరి. ముందు జనగణోత్సవ
మహాసభలో చర్చనీయాంశములు సంఘభివృద్ధి మార్గములు
ఆనగా సంఘభావము విద్య సమరము మొదలగునవి యని
తీర్మానించిరి.—వింజయూరి శ్రీనాసాచార్యులు ఆగ్రాసవా
ధికరి, వెంటపాడు.

భర్తవైద్యకము:— ఆశ్రమముయొక్క ధౌత్య
వార్షికావసరము జనవరి 4 తేదీన జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది.
అకొండి రాజగోపాలం, పల్లిపాలెం కాలినడతయ్యా.

(11-వ పేజిని చూడము.)

మితవాదుల సభ

సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారి యధ్యక్షత క్రింద, మితవాదులసభ నేడు కలకత్తాలో సమావేశ మగుచున్నది. కాంగ్రెసుసభ ముగిసిన పిమ్మటనో, ఆరంభము గాక ముందో, మితవాదుల సభ జరిగిన బాగుండెడిది. జాతీయమహాసభకు భారతీయులు వెడలి, తమ దేశభక్తిని జూపుచున్న నీ సమయముననే, అత్యల్పసంఖ్యాకులగు మితవాదులు, గూడి ప్రత్యేక సభను జరుపుట అనుచితముగ జూకట్టమానదు. సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారి యుపన్యాసము, భారతీయసమస్యలను దూరమునుండి వీక్షించు విదేశీయుల యుపన్యాసమువలె నున్నది. ప్రజల కష్టసుఖములలో పాల్గొని, వారి వాంఛలను గుర్తెరిగినవారి కుండు సానుభూతి, ఇందుగ నున్నది. వీరి యుపన్యాస సంగ్రహమును వేరొకచోట బ్రచురించుచున్నారము. రాజ్యాంగసంస్కరణములను, అయ్యరుగారు వేనోళ్ల గొరియాడి, సార్వభౌముని ప్రకటనము నభిసందించిరి. మాంటుఫర్డ్ విధానమును ప్రచురించి నపుడు, మితవాదులు గోరినమార్పులు సంస్కరణ శాసనమునం దిపుడు పొందుపరుపబడెనని, అయ్యరుగారు చెబుచున్నారు. అవి ఏమియో తెలియపు గాని, ముఖ్యముగ కేంద్రప్రభుత్వ సంస్కరణము దానియందు ప్రవేశ పెట్టబడ, లేదనుట తేటతెల్లము. అయినను, ప్రస్తుతశాసనము, 20 ఆగష్టు ప్రకటనను కార్యరూపమున బెట్టుచున్న దని, అయ్యరుగారు నడివిరి. సంస్కరణశాసనపు ఏర్పాటులను వీరు పిమ్మట వివరించిరి

కాంగ్రెసుతీర్మానములకీ శాసన మంతవరకు కొరవడెనో సూచించుచు, జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణమునకు సబంధించిన ప్రకటనము బ్రిటిషు రాజ్యాంగవిధానమున గన్పట్ట దనియు, ప్రస్తుత శాసనమునలన, ప్రజలస్వాతంత్ర్యమునకు భంగము గలుగ నేర దనియు, వీరి సూచించిరి. ఆంగ్ల దేశములో, నీదేశమును పోల్చి చూపుట, విచారితము. ఆంగ్ల దేశమునందు, ప్రజల స్వాతంత్ర్యము శాసనముమూలమున గాక, ఆచారము మూలముననే క్రమక్రమముగ చేకూరెను. మన కటులగాక, శాసనమే ప్రధానసాధన మగుచున్నది. ఆదేశములో అధికారులకును ప్రజలకును భేదదృక్పథముండనేరదు. ఉభయమును ఒకజాతి ప్రజలే. అందుచే ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించుటకు, అధికారులు ప్రత్యేకముగ బూనరు. హిందూదేశమున, ప్రజల స్వాతంత్ర్యము హెచ్చిన కొలదియు, తమయధికారము తగ్గునని అధికారులు తలచుచు స్వాతంత్ర్యలబ్ధి నాటకీయరచుచున్నారు. నిర్బంధములపై నిర్బంధములు విధింపబడుచున్నవి. అట్టిస్థితిలో ప్రజలకు సంపూర్ణస్వకరిపాలన మయినను చేకూరవలెను. లేనియెడల జన్మస్వాతంత్ర్య రక్షణమయినను శాసనపూర్వకముగ గావించబడ నలెను. కానిచో, ప్రజలస్వాతంత్ర్యము లడుగంటి సర్వరాజ్యవృద్ధి కవకాశము దప్పిపోవును. ఆంగ్ల రాజ్యాంగవిధానమునం దిందుల కేర్పాటు లేదను

కారణముచే, హిందూదేశమున కిది యక్కరలేదనుట, దూరదృష్టిని సూచించబడదు.

ప్రజల కష్టనిష్ఠురములను స్వయముగ వరి కించుచున్నవార లెవరయినను, ఇటుల నుడువ సాహసించరు. ఇకముం దెట్టి నిర్బంధశాసనమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గావించుటకు వీలుండదని, వీరు చెబుచున్నారు. వీరికిందుకు గల విశ్వాసమున కేది కారణమో తెలియదు. కార్య నిర్వాహకసభలో, ముగ్గురు భారతీయు లున్నంత మాత్రమున గలిగెడి లాభమేమి? కార్యనిర్వాహకసభలో సభ్యుల గరిష్ఠసంఖ్య నిర్ణీతముగనుండవలెనను నిర్బంధము తొలగింపబడినది. అందుచే హైందవేతర సభ్యుల నికమీద నధిక సంఖ్యాకుల జేర్పవచ్చును. ఇంతియగాక, ప్రభుత్వ నియంత్రులగు భారతీయసభ్యులు ప్రజాభిప్రాయము ననుకరించుదురనుట కేమి యాధారము గలదు? శంకరనాయుడు లనేకు లికమీద నియమించబడుట దుర్లభము. వీరి ఎటులున్నను, కార్య నిర్వాహకవర్గమువారి దయాధర్మమునకు ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను విడచుట ఎంతమాత్రము న్యాయముగ నుండదు. ఇకముందు గావించబడెడి నిర్బంధశాసనముల పెంగతి యటుండగ, ఇదివరకే భారతీయులపై ప్రేలాడుచున్న శాసనములగూర్చి అయ్యరుగారు కేమి యోచించిరి? వాటిని తొలగించుటకు, సంస్కరణశాసనము ప్రజల కధికార మిచ్చుచున్నదా? వార్తా కత్రికా శాసనము రద్దగుటకు మార్గము గలదా? రాల్ఫులు శాసనమే మగును? లేకకు మిక్కిలిగనున్న మిగిలిన శాసనము లమలులో నుండునా?

వీటిని తొలగించుటకు ప్రజల కధికారము కలుగనపుడు, జన్మస్వాతంత్ర్యరక్షణ మత్యంతావసరమని తేటపడుటలేనా? ఇట్టి నిర్బంధములు దేశము నావరించియుండ, స్వకరిపాలనము సక్రమముగ జెరుగుట కవకాశ ముండునా? నియోజక వర్గమును ప్రబోధించుట యవసరమని, అయ్యరుగారు నడిచిరి. కాని, వాక్యాస్తంత్ర్యము, కత్రికా స్వాతంత్ర్యము నిర్బంధించబడి యుండ, ప్రజా ప్రబోధమును బాగుగ గావించుటకు వీలుండునా? తాత్కాలిక లాభదృష్టితో రాజకీయ సమస్యలను వీక్షించెడినాయకుల కిట్టివిషయములు మనోవిధి నపొడగట్టవు. ప్రస్తుతిస్థితికన్న సంస్కరణములు కొంతవడి యభివృద్ధి గలిగించునని ఎల్ల రంగీకరింతురు. వాటిని దేశలాభమునకు సాధ్యమగుంతవర కుచయోగింపవలెనని, అన్ని పక్షములవా రంగీకరించుచున్నారు. కాని, ప్రజలకోర్కెల నివి విశేషముగ సంతృప్తికరువనని గాని, స్వయంనిర్ణయాధికారము నివి ప్రసాదించుచున్నవని గాని, వదివత్సరములవరకు ఎట్టి యాందోళన జనుకక మానవ్రత మవలంబించ వలెనని గాని, జాతీయవాదు లంగీకరింప జాలరు. లేబరుపార్టీ వారిపై దృష్టి పెట్టుకొనవలదని, అయ్యరుగారు ప్రజలను వారించుచున్నారు. జాతీయవాదులు లేబరుపార్టీపై కన్న, స్వయంసాహాయ్యముమీదనే నెక్కుడుగ నాధారపడియున్నారు. కాని, లేబరుపార్టీ వారిక్షేమమునకుగూడ హిందూదేశముస్వకరిపాలనాధికారమును త్వరలో బొందుట యవసరము.

ప్రస్తుతకరిపాలనావిధానము, ఆంగ్లదేశమందలి ఉన్నతజాతులవారలకు లాభకరముగ నున్నది. కార్మికుల కది ఎంతమాత్రము లాభకరముగ లేదు. అందుచే ప్రస్తుతవిధానమును త్వరలో తొలగింపవారు సమకట్టి యున్నారు. భారతీయులును ఆకనికే బూనుకొనియుండుటచే, లేబరుపక్షమువారిలో చేతులుగలుపుట యుక్తము. లేబరు పార్టీ వారు

కొలదికాలములో ప్రభుత్వాధికారము వహించు సూచనలు గన్పట్టుచునే యున్నవి. హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికార మొసగెన మని వారిదివరకే వాగ్దానము జేసి యుండిరి. లేబరు పక్షమువా రిట్టివాగ్దానమును తిరిగి గావించినటుల తంతివార్తలు చెబుచున్నవి. జనరల్ డయరు, ఓష్యుడు గార్ల చర్యలు, అమెరికాఖండమును కలవరపెట్టుచున్నటుల, న్యూయార్కు తంతివార్తలు విశదము గావించినవి. వీరిరువురును ప్రపంచములో బ్రిటిషుప్రతిష్ఠకు భంగము గలిగిందిరి. ఆంగ్లదేశగౌరవమును కాపాడవలసిన బాధ్యత లేబరుపక్షముపై నిపుడు నిలచియున్నది. అందుచే వారనేకసభల గావింపుచు, కుంజాబు అధికారుల చర్యలను ఖండించుచున్నారు. హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నొసగెన మని బహిరంగముగ వాగ్దానము జేయుచున్నారు. ఇట్టి యనుకూలపరిస్థితులలో త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుటకు, భారతీయులు క్రయత్నించుట ధర్మమని, ఎవరయినను సులభముగ గ్రహించవచ్చును.

అంతియగాని, వదివత్సరములవరకు, మన సామర్థ్యమును మాత్రము ప్రదర్శించుచు వేచి యుండవలెనుట, మంచిహితము గానేరదు. అయ్యల పరీక్షకు భారతీయులు తాళవలెనుట, వారి ఆత్మగౌరవమునకు భంగకరము. భారతీయులు తమ దేశపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ సభివృద్ధి జెందుదుగాని, అయ్యల ఇష్టము ననుసరించి సభివృద్ధి జెందజాలరు. భావిస్థితిగూర్చి దూరచూచుచుట, ప్రజల ధర్మ మగుచున్నది. శివస్వామి అయ్యరుగారి దృష్టి దూరమునకు ప్రసరించలేదనుట తథ్యము. తమపక్షమువారికి “మితవాదులను” నామమును తీసివైచి వేరొకనామమును జేర్పవలెనని, అయ్యరుగారు సూచించిరి. కుంజాబు దేశ దుస్థితిగూర్చి, అధ్యక్షులు బాగుగ చర్చించి నందులకు సంతస మగుచున్నది. ఇట్టి వివరీతసంఘటనములు మున్నూదు జరుగకుండ నేమార్గముల నవలంబించవలయునో, వారు సూచించలేక బోయిరి. వార్తా కత్రికా శాసన మసలే రద్దుగావలెనని చెబుకక, కొలది సవరణలనుమాత్రము వీరు సూచించిరి. వీరి సలహాదత్త దృక్పథమున కిదియొక నిదర్శనముగనున్నది. పదునైదు వత్సరములలో సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత కరిపాలనమును ప్రసాదించెదమని పార్లమెంటుసభ వాగ్దానము జేయవలయునని, కాంగ్రెసుసభ గోరియుండెను ఇదియొక నెట్టికోర్కెయని, మితవాదులు భావించుచుండిరి.

కాని మితవాద సభాధ్యక్షులగు సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు ఇదివది వత్సరములలో సంపూర్ణ స్వకరిపాలనము చేకూరవచ్చునని సూచించుట, ఆశ్చర్యకరముగ నుండకమానదు. ఇరువది వత్సరములలో స్వకరిపాలనము చేకూరవచ్చునని చెబుచు, నూరక స్త్రీసమలుటచే లాభము గలుగదని అయ్యరుగారు గ్రహించవలెను. ఇందుకొరకై, ప్రజలు నిరంతరకృషిని సలుపుచుండవలెను. లేనియెడల, లేబరుపక్షమువారు గాని తదితరులు గాని హిందూదేశమునకు తోడ్పడబూనరు. స్వయంకృషిపై నాధారపడియుండని వారి తరుల గౌరవమునకు పాత్రలు గాజాలరు. ఇట్టి యనుకూల తరుణమును జారవిడచి, ఆవైన పగవిన ప్రయోజన ముండదు. మితవాదు లీ సత్యమును త్వరలో గ్రహించెదరు గాక!

“హిందూశాస్త్రిక” సంవత్సరాది సంచిక

—(100)—

హిందూశాస్త్రిక కనుబొమ్మగా ప్రచురింపబడిన సంవత్సరాదిసంచిక, మాకు విమర్శనార్థమంకబడినది. దీనియందు ప్రముఖులనేకులచే వ్రాయబడిన వ్యాసములుండుటచే, చదువరులకిది ఎంతయు లాభకరముగ నుండుననుటకు సందియములేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో గాంధీతో కలసి కవిచేసిన పోలకు గారు, అధివివేక రాజ్యములలోని భాంతీయుల స్థితిగూర్చి ఒక వ్యాసమును వ్రాసిరి. బర్మా హిందూదేశమునందే యుండనలెనను భావము బర్మనులలో బెరుగు చున్నదనియు, ఆంధ్రులనేకులు బర్మాయం నుండుటచే, ఆంధ్రులలో నీ యభిలాష బాగాగ వ్యాపించినదియు, పోలకుగారు సూచించిరి. స్వీస్ గారు, బ్రిటిషు వారు హిందూదేశమునందు మొదటినుండియు నెటుల మెలిగిరో దెలుపుచు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మవసరమని నిరూపించిరి. డాక్టరు రూథర్ ఫర్డుగారు, హిందూదేశమునకు లేబరుకక్షమువారు స్వయంనిర్ణయాధికార ముపై గురు రసి, సూచించుచున్నారు. సి. డెస్సాల్డు అను ఆంగ్లేయ శాస్త్రజ్ఞులు మానవాభ్యున్నతికై కృషిచేయుచు రని వ్రాసెను. జాన్ ఫ్యూగారు, బ్రిటిషు లేబరుకక్షమువారికి స్వపరిపాలనోద్యముపై గల సానుభూతి గూర్చి వ్రాసిరి. సి. కరుణాకరమీననగారు, సంస్కరణముల నుపయోగించి, గవ్యస్థానము త్వరిత జేరుట కాందోళనము సలహవలె నని హెచ్చరించుచున్నారు. గౌరసియు లగు బి. యక. శర్మగారు, రాజకీయకక్షముల నెటుల నిర్మించవలయునో దెలుపుచు, భావగర్భితముగ వ్యాసమును వ్రాసిరి. మున్ముందు రాజకీయాభిప్రాయములములముననే గాక, భాషాభేదములములమున గూడ పక్షములు స్థిరపడునని శర్మగారు సూచించిరి. ఏకతమువారు, వ్యక్తుల మనస్ఫూర్ణము పెంచక, పునర్నిర్మాణమునకు తోడ్పడవలెనని వీరు హెచ్చరించిరి. జార్జి జోసెఫ్ గారు, జాతీయవాదు లీమారు, శాసనసభలలో ప్రామాఖ్యము వహించి, జేతాభివృద్ధిని సమకూర్చవలెనని గోరుచున్నారు. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులగు సి. వి. రామగారు, దేశీయవాద్యములలో నెంతటి విశేషము లున్నవియు, శాస్త్రపద్ధతుల ననుసరించి రుజువుచేయుచు, నొక వ్యాసమును వ్రాసిరి. వైద్యమునకును, తంజావూరు రిసెటిల్ మెంటు కన్వెంట్ డి తటాకములకును, సంబంధించిన వ్యాసములు గలవు. ప్రముఖులనేకులచే వ్రాయబడిన వ్యాసములలో విరాజిల్లెడు నీ సంచిక ఎంతయుని నుపయోగకరముగ నుండుగలను. దీనియందు చిత్రకటము లెవ్వియు లేకుండుట మూల మొక లోపముగ గాన్పించుచున్నది.

బ్రాహ్మణేతర సమావేశము

స్పెటికెము బ్రాహ్మణేతర సమావేశము, జన్మితు వత్రికాకార్యాలయమున దివాను బహద్దరు నుబ్రాయలు రెడ్డిగారి యధ్యక్షతక్రింద గూడెను. సంస్కరణ శాసనముతో, నాయకులక్షము వారి బ్రాహ్మణజ్యేష్ఠము తగ్గు నని తలంచితమి. అధ్యక్షుని యుపవ్యాసము, సంస్కరణ శాసనమునందు బ్రాహ్మణేతర సమస్యాకరిష్కారమునకై గావించబడిన ఏర్పాటులకు సంతకము జూపుచు, అన్ని కక్షములవారును తమ వైషమ్యములను కట్టిబెట్టి చేతులగలుగు మని, కోరుచున్నది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు గౌ. దివానుబహద్దరు పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు రటుల గాక, నవనసం మగు బ్రాహ్మణ

మాషణతో నుపన్యాసమును నింపుట, మిగుల శోచనీయము. ఉభయసంఘములకును ఎట్టి భేదాభిప్రాయము లున్నను, వా రికమీద దేశములో కలసిమెలసి తిరుగక వీలు లేదు. భారతమాల పుత్రులగు వీరు, చిర కాలము నైమనస్యము దాల్చు జాలరు. సంస్కరణములను జనుప్రదముగ కొనసాగించుటకు, ఉభయులును కలసి పాటుబడక తప్పదు. అట్టి స్థితిలో, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు బ్రాహ్మణజాతి నవ్యాసముగ దూరబ థావి ఐకమత్యమునకు సాధనభూతముగ నుండవలయు. క్రస్తుతిఫండిగి పీఠియందు, బ్రాహ్మణేతరు లింకొక నాయకు ననుసరించుట భావ్యముగ నుండును. రాజోపు శాసనసభలలో బ్రాహ్మణేతర సాసము లెన్ని ప్రత్యేకింపబడవలెనో యోచించుటకు, బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులును ఏకసమావేశమున జేరవలసియున్నాడు. అన్వేష్యమైతితో విషయములను చర్చింపవలసి యున్నాడు. అట్టి స్థితిలో, త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి యుపన్యాసము కులవర్ణవహనమును చేపూర్వజాలదు. బ్రాహ్మణేతర సమావేశము వారయినను, సభాధ్యక్షుడు జాతిన పమర సభావము జూపుదురేని, స్వకీయక్షేమమును పెంపొందించిన వారగుదురు.

విద్య: దేశభాషలు

దేశభాషలలోని విద్యగలపుట యావశ్యకమనియు, క్రస్తుత పద్ధతివలన దేశమున కెంతయేని హాని కలుగుచున్నదనియు, దేశములో నభిప్రాయము వ్యాపించుచున్నది. అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యాసమావేశమున కధ్యక్షత వహించిన నవాబు ఫర్ వంసులు హుజూగారు, క్రస్తుతి విద్యావిధానమును తీవ్రముగ విమర్శించి, దేశభాషలలోనే విద్యను గలపుట వసరమని, నుపన్యాసించిరి. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ ప్రయత్నముల నభినందించిరి. దేశములో గలిగిన ని నూతన భావముత్వరలో కార్యరూపము వచ్చి, విద్యార్థుల కష్టములను సమక్షము గాక యని కోరెదము.

స్థానికాది వార్తలు

—(1)—

పార్కు వేడుకలు:—కేపటికము, వ్యాయామము జరుగున. ఎట్లుండి వ్యాచూచుములో బాటు, రాత్రి యందు బాగా నంచా కాల్పు మిగుల విభరముగ జరుగును.

బి. సి. పాల్ గారు:— బి.సి. చంద్రపాల్ గారు ‘ఇండి పెండెంటు’ పత్రిక సంపాదకుడుగా నుండ అంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—వై సభ వారు కేపు సానుకాలము 5-30 గంటలకు విజ్ఞానియా పురమందిరమున ‘ప్రమీలా’ నాటకమును ప్రదర్శించినరు. డెక్టర్ జి. రామనాచార్యులు గారు బి. ఎ. బి. యల్. నుయోగపాత్ర ధరించెదరు.

అమరకలా విలాసిని:—ఈ గిర్వాణి సభ ఆరణ్య కంఠ్యకెట్టిసిధి 200 నెం. కాంతాశ్రమమున ఈరోజు రాత్రి 8 గంటలకు బ్రాహ్మణి నాయకేశాస్త్రిల వారు ‘మందారవతిచక్రేష్’ కాలక్షేపము చేయుదురు.

తపాలానోటీసు:—బుజువారం 61 వ తేది చుట్టా వ్నం 2 గంటలకు రంగుకొ మెములుస్తీరురు చెన్నపురినండి వెళ్లును. రెజిస్టర్డు బాలులు కేపు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకురుకున్న. రెజిస్టర్డు కాని బాలులు 12-30 గంటలకురుకున. కెంట్ లో పోస్టాఫీసునందు పుచ్చుకోవకును.

అమృతనరు దారుణశిక్షలు

కార్మిక నాయకుల తీర్మానము

వశేలుగారి వీడ్కోలుపు

కాంగ్రెసు ప్రతిఘటనలో మెకరగు వశేలుగారికి లండను నగరమున కార్మిక సంఘమువారు వీడ్కోలుపు విందు గావించిరి. అపుడు వశేలుగారు వ్యసించిరి. కాలట చట్టము అమృతనరు కలవరమునకు కారణము. మరల కాలట చట్టమునకి చట్టములు చేయబడవందను అమృతనరు ఘోరములనకి హెరములు జరుపబడవందను ముంబాయి చట్టము కాపాడకాలదని వశేలుగారు నడిపిరి.

కార్మిక సంఘమువారి పీక్ష

సంస్కరణములు చాలినదిగా నుండలేదు. భరతఖండమునకు రాజకీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యములను సమకూర్చుటకు కార్మిక సంఘమువారు పీక్ష వహించిరి అని కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడు పంపిన సందేశమున పథలో హెండర్ను గారు చదివిరి.

దైరు ఓడ్యారుగాడు

దైరు ఓడ్యారుగాడు యిండియా కేశమున రక్షించిరి మాస్సింగ్ హోస్టు వ్రాసినంతపూర్తి వారయే అంత్యవరముగా భావించబడిరి.

అమెరికావారి వెక్కిరింపు.

హంటగు సంఘమువారి విచారణయందు వెల్లడిమైన విషయములవలన అమెరికావారికి చాల వెక్కిరింపు కలిగినదని న్యాయాధ్యక్షుండి వచ్చిన కంటివాక్యవలన స్పష్టమగుచున్నది.

దక్షుడు అచ్చుడు.

దక్షుడు సాక్ష్యమును చూడ నతిబాధముగ నున్నది. అత డొక గ్రుటికాల మయ్యను నైకోవ్యాగిగా నుండ న్నట్లు దుగాదని హెండర్ను గారు నడిపిరి.

దావరికము

ఇండియా దొరకనమువారితో నాలోచించియే ఓడ్యారువారు బుద్ధి పూర్వకముగనే ఈ ఘోరవార్తలను వెల్లడి చేయక కప్పివెట్టెనని హాస్యముగా నడిపిరి హెరల్డ్ క్రిటిక ప్రకటించినది.

కార్మిక నిధులు

కార్మిక సంఘము వారు దేశమునందంతటకే వెక్కిరింపులక గావించి దక్షుడు ఓడ్యారుగాడు వ్యవలకు పూర్తిగా నిరసింపచున్నారు. అన్ని కాలా సంఘములవారును అవారము నాడు నభలను చేయవలెను. అమృతనరు వాత్యచేయబడిన వారిట్లు గౌరవనాచకముగ నాసగలయందు సభ్యులందరుకు మానముతో గ్రుటికాలము నిలువదుట్లు ఏర్పాటుచేయవలెను అని గ్లాస్టో కార్మిక కార్యకర్తలకు సంఘమువారు కాలా సంఘములవారి కందరికిని వ్రాసినది మోజే వ్రాసినది క్రిటిక ప్రకటించినది.

ఆనందదయిరీ:—ఆనంద వైస్సుగారిచే కయా

రు చేయబడిన 1920 సంవత్సరపు ఆనందదయిరీ, ఆనంద బండయిరీ మా కార్యస్థానము తీరినవి. బండయిరీ, జేబులో నుండి యుపయోగించుకొనుటకు, ఎంతయు వీలుగనున్నది. ఆనందదయిరీయందు వ్రీటికనునకును, ఒకపుట వదలివేయబడినది. తెలుగు, అరకు, ఆంగ్ల, పురాణము లిందు గలవు. ప్రతివారి కక సరమగు సమాచారము క్లుప్తముగ పొందుపరచబడి యున్నది. వెన్నిలగూడ దీనితో జేర్చబడి, దయిరీ మిగుల నుండరముగ నుపాధుచున్నది.

బల్లారి సరవనినోదినసభ:—ఈసభ వారు నిన్నటి

దినము వలనాటకమును ప్రదర్శించిరి. బందరు కాపురస్తులకు దేవకొండ నుబ్రాయలగారు నటాశ్రయ ధరించి కరు హాసభా ప్రకటనల చేతను, సంగీత ప్రదర్శనముచేతను, హాసలుల కాష్టాదము గలిగింది. వీరికిను భాగ్యవ్రేటునకునే నెక్కుడు ప్రధానముగ నుండిరిని, రాగాలాపనములం చెను కల్గించి, ధీరోదాస్తుల లక్షణముల కనుబొమయి, త్వరలో పేర్చుక గాంచును. దక్షయింది పూర్తిధారి, సంగీతము బాగుగపాడెను. కాని స్వతంత్రసమయమునకు అరణ్యములో తిరుగుచువును, రసాదిక్యమును కాపాడక బోయెను. తక్కిన పాత్రలగూర్చి విలించి నవసర మలేదు

34 - వ దేశీయ మహాజనసభ

అమృతసరములో గూడుట : సభ్యులపరమోత్సాహము

8 వేలమంది ప్రతినిధులువచ్చుట : 15 వేలమంది సభకు వయచేయుట

[మా ప్రత్యేకవిలేఖరుని యొద్దనుండి]

(తొలికలన)

అధ్యక్షకోవన్యాసము

[విప్లవీ తరువాత]

కాంగ్రెసు సభవారా బాధ్యతాయుత స్వరాజ్యము నిష్ఠిత సంస్కరణలలో భారతీయుల కొనగవలయు నని కోరి యుండిరి గాని పార్లమెంటువారు ఇందుకు అంగీకరించలేదు. 10 సంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట పార్లమెంటు ఎన్ కౌన్రె కమిషన్ వారు విచారించి ప్రభుత్వము తీర్మానముండి ఏదిన యును (శబాదు తీర్మానము) చేర్చవలయునో అను విషయమును నిర్ణయించుచు రెని కమిషన్లు కమిటీవారు ప్రాసేయున్నారు. ఈ విషయము పార్లమెంటువారు ఇండియాను అనుబంధ శ్రద్ధపుచ్చుకొనలేనని కాంగ్రెసు సభవారు కోరియున్నారు. కాలేజువట్టుమై జరిగిన ఆందోళనములన్ని భారతీయుల జాతీయత మిక్కిలి వృద్ధిచెందినది. మొత్తక ప్రభువు 10 సంవత్సరములు పిమ్మట పార్లమెంటు వారు యాదించుమై విచారణ చేయవలెనని సాక్ష్యము చెప్పిరి. ఈసభ్యులనే కమిటీవారు అంగీకరించిరి. దానివల్ల వారి అభిప్రాయము తెలియుచున్నది.

కేంద్రప్రభుత్వము.

ఈచట్టమునందు కేంద్రప్రభుత్వమునందు ప్రజల కెట్టి బాధ్యత అధికారము లేకుండుట ఒక గొప్పలోపము. కార్య నిర్వాహకసభయందు ఇరువురు భారతీయులను అధిక యుగా నియమించుట, సామ్రాజ్యవాదసభయందు అసభికార సభ్యులు హెచ్చించుట తప్ప ఇతర సంస్కరణము లేనియు చేయబడలేదు. ఇంతేకాక ఇకముందు కేంద్రప్రభుత్వము ఏదినను సంస్కరించవలెనో ఆవిధానముకూడ కమిటీ వారు నూపించలేదు. భారతరాజ్యాధికారందర ఏకగ్రీవముగ కేంద్రప్రభుత్వమునందు ప్రజలకు బాధ్యత యుండవలెనని వివరించినకోరిక వైకమిటీవారు ఎట్టిఅభిప్రాయము ఇవ్వలేదు.

స్త్రీలకు ప్రాప్తు.

స్త్రీలకు వోటు ఇయ్యకుండు అన్యాయము పార్లమెంటువారు ప్రాన్ చెప్పకమిటీవారి సూచనలను అంగీకరించినారు. భారతీయులు కాననసభలయందు స్త్రీలకు వోట్లెచ్చుదు రని నమ్ముచున్నారు.

సామాన్యజనులు, కార్మికులకుకూడ వ్యాయము జరుగలేదు. నూటికి 1½ మనిషివోట్లకు వోటు ఇవ్వబడినది. ఈసభ్యుల స్వసాయములు, కార్మికులు అధికసంఖ్యాకులుగా వచ్చి యున్నారు. వీరియెడల మనము శ్రద్ధపుచ్చుకొని వీరికి రాజకీయోపాధ్యక్షులు వచ్చునట్లు చేయుట మనకర్తవ్యము.

ప్రతినిధులారా! మనకు ఒకసంగవడిన సంస్కరణములు ఇవ్వలేదు. ఏదినయమై మనము ఉత్సాహము పొంద ఎట్టి కారణము కనబడుటలేదు. అయితేమనము ఈ సంస్కరణములను విరాకతిగలము వ్యాయముకాదు. దానిలోనుండు నుజుములు గ్రహించెదము. మనము పార్లమెంటువారు చేయు ప్రతిపాటును నాకులను అంగీకరించుకూడదు. మన ఆశయములను ప్రకటించుముగా పొందువరకు మనము ఆందోళనము చేయుటయందవలెను.

చేనలోకమీమాన్సు

ఎట్టి సంస్కరణములైనను నీవో పరిపాలన మనకు మాత్రమే సంబంధించియుండిన ఏమిటాధము. పార్లమెంటువారా సంస్కార స్వరాజ్యమిచ్చినను తేకరత్నము సంబంధించిన అధికారమునందు ఇయ్యకపోయిన ఎట్టిలాభము కలుగలేదు. సేన యింకా చేయించు భారతీయులు అధికారమైయుండుట, తేకరత్నములను ప్రతిభారతీయులు ఆయుధములను ధర్మియుటకు బాధ్యులైతిమియుండుట యెప్పుగుమాట్టుకలగి యుండినో, స్వరాజ్యములన లాభము కలుగును. అంతర్జాతీయ యుద్ధము, ప్రపంచకాంతి, చిన్నరాజ్యముల స్వాతంత్ర్య

ముకు రక్షించుట, మాక్కుగు భావములు, కేవలభావములే కాని క్రయరూపముగ సిద్ధించుటలేదు. సంస్కరణములు మనము పొందినను, సేనయందు ఉన్నతతదవులు భారతీయుల కొనగబడకుండుట మిక్కిలి శోచనీయును. ఈ విషయమును కర్ అల్బాన్ ఆలిజేగారు, సర్. కె. జి. గుప్తగారు వాగుగ వివరించి జాయింటుకమిటీవారికి తెలియచెప్పిరి. మాంటెగు గారుకూడ యీవాదము యొక్కప్రాబల్యమును అంగీకరించి నారు. పార్లమెంటునందు మాంటెగుగార్లు చెప్పిరి:—

“భారతీయులు తమ జీవమును రక్షించుకో లేదని మనము వారికి స్వరాజ్యమియ్యక ఉండగూడదు. ఇది మన కర్తవ్యము. మనము వారికి జీవరక్షణచేయుటకు తగిన సౌకర్యములను కలుగజేయులేదు. ఈ విల్లు ఆమోదించిన పిమ్మట పార్లమెంటువారు యీ విషయమై శ్రద్ధపుచ్చుకొనుట వారి యాధ్యధర్మము” పార్లమెంటువారు ఈ ధర్మమును గ్రహించి శక్రముగా వారి ధర్మము నెల్లు సెరవేర్చవలెనో చూడము?

ఖిలాఫత్ సమస్య

మన మహమ్మదీయ సోదరులకు యాధ్యమైన యీ సమస్యపై కొంత ప్రసంగించెదను. ఈ విషయమై మహమ్మదీయులు హిందువులు కలిసి కృషి చేయుట అవశ్యము. జరిగిన సంధ్యుత్సవములందు మహమ్మదీయులు కానివారుకూడ ఉన్నవయిందు సాక్షాదకులు మానిరి. ఈ కాంగ్రెసువారు యీ విషయమై బాగుగ ఆలోచించవలెనని నేను పిలిచెదము ఆ వాదభ్యము.

టర్కి యుద్ధమునందు చేసిన దోక యాధ్యమగు విషయము. అట్టి విషయ సమయమునందు మహమ్మదీయులు సార్వభౌమనియెడల తిరుడగల రాజభక్తిని ప్రకటించి. హర్దింజి ప్రభువు 1914 సంవత్సరము నుండు రెండవ తేదిన మహమ్మదీయుల మతాధిప్తాయములను ఎట్టి అటంకము ప్రభుత్వము కలుగజేయదని ప్రకటించిరి. బ్రిటిషుమంత్రులకూడ ఇట్టి వాగ్దాన మొసర్పిరి. లాడుకునార్డ్ మంత్రులంగవును 1918 సంవత్సరము జనవరి 5-వ తేదీన పార్లమెంటునందు ఇట్లు చెప్పిరి. “మహమ్మదీయులతో నిండియుండు ఏషియామైండు, ఫ్రెన్ యున్నగు జేకములను తుర్కీయులుబట్టెమును, తుర్కీకుండి విధజింతులై మనము యుద్ధము చేయుటలేదు” అని గంభీరముగా వాగ్దానము చేసియున్నారు.

యుద్ధము ముగిసినది. మిత్రిమండలివారు విజయముగాంచిరి. మహమ్మదీయులుకూడ, భారతీయులందర. బ్రిటిష్ మంత్రులు ప్రభువులు తమ వాగ్దానములను పాటించవలయునని కోరుచున్నారు.

ఈవాగ్దానములే కాక స్వతంత్రము నూత్రము పోలందు యుగాగోల్లావు మున్నగు జాతులవారియెడ ప్రవర్తింక చేసినట్లే తురుష్కుల యెడకూడ ప్రవర్తింక చేయవలెనని మనము కోరుచున్నాము. మెసబట్ మియా, సిరియా, పాలెస్టైన్, అర్మీనియా మున్నగు జేకములందు మహమ్మదీయులు అధికసంఖ్యాకులై యున్నారు. వీరియెడల మాత్రము యీస్వయంనిర్ణయ నూత్రము ఎందుకు ప్రవర్తింకదు?

ఈభిలాఫత్ చరిత్ర కొంచము వివరించెదను. కాబట్టి సెసిల్ ప్రభువు పార్లమెంటు యందు ఇట్లు చెప్పియున్నారు: “భిలాఫత్ సమస్యకు మహమ్మదీయులే పరిష్కరించవలయును. ఇదియే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము” మహమ్మదీయులు ఇప్పుడు వారి అభిప్రాయమును వెల్లడిచేసినారు. అరేబియా స్వాతంత్ర్యముపొంది, విజేతయును మెసపాటేమియా, సిరియా, అర్మీనియాలు పాలించుచు గ్రీకులు స్మిర్నా పాలించుచు, కాన్ స్టాంటినోపిలు అంతర్జాతీయ కట్టణముగా చేయబడిన ఇస్టాంబుల్ మింకెక్కడ యుండును? ప్రతినిధులారా! ఇది ఒక యాధ్యవిషయము, మిరందర దీనివిషయమై వాగుగ ఆలోచించవలెను.

విజేతములనుండు భారతీయులు.

భారతీయులు, బ్రిటిషురాజ్యపాలన నిమ్ముచు విజేతములకు వ్యాపారార్థమై పోవుచున్నారు. మనవారు విజేతమగు కష్టముల పాలగుచున్నాము.

దక్షిణ ఆఫ్రికాయందు భారతీయులు ప్రకటించిన ఒకరు, సార్విక నిరోధము నునలను అసందకున్నులను చేయుచున్నది. దీనివల్ల భారతీయుల జాతిత్వము నిరూపితమగుచున్నది. కి సంవత్సరములు ఆనేకులు అనేక చాట్లు అనుభవించిరి. కారాగృహములందు ఆనేకులు దుఃఖము చావు చచ్చిరి. ఇట్టి కృషికి యేలాభమును మనము పొందలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము గొప్ప ఆందోళనము నలిపిరి. అయితే ఇండియామంత్రి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యీవిషయమై తగుశ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచున్నారు. న్యట్టుగారికి గంభీరపాత్కునకు జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారము ఒక చట్టము ఆమోదింపబడునని ఊహించవచ్చును. సర్ బెంజిమకొరాబునకొగారి కృషి వల్ల ఎట్టిలాభములు కలుగునో భారతీయులందరు మిక్కిలి ఆశురతతో ఎరురు చూచుచున్నారు. ఆంధ్రులుగూడ ఆఫ్రికా వెళ్లుచున్నారు. భారతీయుల హక్కులను అభిప్రాయభుక్త్యమువారు తప్పక పాటించవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గట్టిగా చెప్పెదరని తెలుచుచున్నాను. విజేతములందుండు మన సోదరులు సంపూర్ణహక్కులు పొందువరకు మనము నిరంతరము ఆందోళనము నలుపుట మన కర్తవ్యము.

ఇంక ఇండొచిన్ లేబరు విషయమై ప్రభుత్వమువారు మనము ఏకాగ్రీకాయము గలవారై యున్నాము. ఇండొచిన్ లేబరు అంతము చెందినది. ప్రాత్రసంవత్సరముతో ఫిజీ ఇండొచిన్ అంతము చెందునని చెలమ్మనట్లు ప్రభువు వాగ్దాన మొసర్పియున్నారు.

ఈ సందర్భమున సర్ బార్ని బార్నెస్, ఆంధ్రుల గారు కందనీయును. ఇండొచిన్ లేబరు సంపూర్ణముగా రద్దు చేయ బడునని తెలుచుచున్నాను.

స్వదేశి

కేవలము రాజకీయవిషయములు కాకపోయినను దేశజేయములకు యాధ్యమగు కృషికి విషయమై కొంత ప్రసంగించెదను. గాంధీ మహాత్ముడు ఈ విషయమునై మిక్కిలి శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచున్నారు. తేలితోనేయుట, కడుకుట మున్నగు ప్రాచీన చేతి పోత్రములను అభివృద్ధిపరచుటకు కూడ కృషి చేయుచున్నారు. ఈజేకము 100-కి 78 ద వ్యవసాయము. వారికి వ్యవసాయముతోటి వేరొక చేతి పోత్రము యుండవలెను. స్త్రీలు కడుకుట, నేయుట మున్నగు ననుజేయుటకు ప్రారంభించిన దేశమునకు ఎంతయో లాభము కలుగును. ప్రతినిధులు ఈ విషయమై వాగుగ ఆలోచించి కార్యవిధానము నిర్ణయించవలెనని తెలుచుచున్నాను.

ఇతర విషయములు

నేను ఇంకను కొన్ని విషయములను విడిచి వెట్టినాను. విద్యాభ్యాసముల జేకముల బీదగీతి మున్నగు విషయముల గురించి ఏమియు చెప్పలేను. విశ్వవిద్యాలయములు పోత్రముల సంపూర్ణముగా ప్రభాదు తీర్మానము చేర్చబడిన కాని మనకు ఎక్కువలాభము కలుగదు. ఈ విషయమై తీర్మానములు మహాసభయందు ఉపపాదించబడును. మీ రీ విషయమై వాగుగ ఆలోచించవలెను.

బి. జి. హార్ని ముగ్ గారు

ఈ దేశమును ప్రేమించినందుకు కష్టములపాలైన బి. జి. హార్ని ముగ్ గారికి మనము కందనములను సమర్పింపవలెను. హార్ని ముగ్ గారు గొప్పదేశ సేన చేసియున్నారు. ఎట్టి కారణము లేకయే జ్వరప్రీడితులగు వీరు అధికార వర్తకులగు నిర్బంధముగా ఇంగ్లాండు దేశమునకు పంపబడిరి. వీరు మోతుబడిన నేరములన్నియు సహేతుకముగా ఖండించబడినవి. వీరి నిర్బంధముల ఇంకను తొలగింప బడలేదు. జురాక్ సే వారిచర్యలు ఇట్టివి. ఇంగ్లాండునందు కూడ వీరు హిందూదేశమునై కష్టములపాలై యున్నారు. వారి సంపూర్ణజ్ఞానము, ధైర్యము మన కిచ్చుట లేదని మనము నిందించవలెను.

ముగింపు

ప్రతినిధులారా! నేను చెప్పవలసిన దంతయు చెప్పినాను. ఈ సమస్యలపై మీరు తీర్మానములను ఆమోదించవలయును. మనకు నూతన అధికారము లివ్వండుచున్నది. వాటిని మీరు ఎట్లు నిర్వహించెదరో మీరు నిర్ణయించవలెను.

మనకన్యకా సౌధి? మనకు సంపూర్ణమైన స్వాతంత్ర్యముండవలెను. మనదేశమునకు, మనస్థితులకు సమముగు

ప్రతినిధులూ భిక్షాల్ని పొయ్యము బుంకుటే రాజ
ప్రభువూ విన్నవించు కయ్య కావలసిన దిక్పాఠము గురిం
చి నాలుగవ బులవంతు విన్నవించాడక/ కయ్యయ్యనీ న

భక్తులు చర్చించి చక్రవర్తిగానికి తోడ్పడక కృతజ్ఞతను తెలిపి యభినందింపబడు చివరకు నిర్ణయించినది. ప్రకటనములోని యంశముల నింకను చర్చించుచుండిరి. పాంచాలమునందు భాగ్యలక్ష్మిని వారిని గురించి రాజుగా రాక మాటయైన వెప్పునం దనకు గభ్యులాభాంగమును తెల్లదించుచు, దానిని వదిలి పెట్టి యంశమును తీర్మానములో నుదహరింప వలయునని కట్టుబట్టుచుండిరి.

రాజప్రతినిధికి సంబంధించిన తీర్మానము.

రాజప్రతినిధి మెచ్చుపర్వ ప్రభువుగారి ఉద్యోగము నుండి తీసివేసి వారిని విచారణ చేయుచి క్షింపవలయునని యు. మహాసభాసభకు సర్వమైకము బహుముఖముగా పట్టు కొని విచారించవలయుననియు, పంచాభ్యుదయ కిదితర ప్రాంతములలో ప్రజల భావము కారకులైన ఉద్యోగులకు కిని కిత్తును విధింపవలయుననియు నంతకులన ప్రజలు ప్రభుత్వముతో కలిసి ఆవ్యవస్థభావముతో తనిచేయుటకు పిలువగుననియు తీర్మానమును తయారుచేసిరి.

ఇంతకు చర్చ జరుగుట.

విషయవిధానక సభకు రింకను తీర్మానముల విషయమై యాచించుచున్నారు. రాత్రిపూర్వ ప్రభువుగారు చర్చ జరుగవచ్చును. బుధవారమునాడ తేదీయసభ జరిగిన జరగవచ్చును.

విషయవిధానక సభ.

28-వ తేది రాత్రి 9 గంటలకు సభ చాలింపబడినది. 5 గంటలసేపు చర్చజరిగినది. కేంద్రము చాలయడముగా నుండెను. మెచ్చుపర్వ ప్రభువు ప్రజల విశ్వాసమును గోల్పోయిన నని మాత్రమే ఆ మాదిరి పట్టెను. అతనిని విచారణచేసి క్షింపవలె నను భాగము జరుగబడెనో విగ్రహముతో తెలియదు. బహుముఖముగా వారిని పైకనంపుము నుండి తొలగివలెనని మాత్రమే కోరబడెను. పంచాభ్యుదయ గూర్చినాడ సమస్య తీర్మానము నామోదింది. సంస్కారణములగుర్చిన తీర్మాన మింకను చర్చింపబడలేదు. మెచ్చుపర్వ ప్రభువును తొలగించలేదు. బహుముఖములైన మైకనంపు మునం దుంచగూడదను తీర్మానము చివర కంగీకరింపబడినది. చాలచర్చ జరిగినది.

(29 వ తేదీ తంతివార్త)

రైలుస్టేషనులకు నాడుకుల కపూర్వమును స్వాగత మిచ్చుటనది. ఇది యీ సంవత్సరమున ముఖ్యవిషయము. కాంగ్రెసు వంటివల సహాయమున, రైల్వే యుద్యోగులు గూడ చాల సమంజసముగ మెలగిరి. రైలుస్టేషనులో నుండి తరమును కేలకొని ప్రజలు గుమిగూడుచునే యుండిరి. పోలిసువారి నాడయే కలుపడలేదు. 29 వ తేదీ 4 స్పెషలు బండి వచ్చినది. రాత్రి 9 గంటలకు, 10 గంటలకు, బొంబాయిలనుండి ఆ నాలుగు బండ్లును వచ్చినవి. లాహోరు నుండి ఆరవవలకు కొక స్పెషలుబండి ప్రతిదినమును రాకరాకలు నలుపుచున్నది. హిందూవులకు మహమ్మదీయులకును వేరువేరుగా నుపాసాను గృహము నేర్పవలసివచ్చెను. రైల్వేవారిచే ప్రత్యేకముగ పంపబడిన బోలవాగులు కాంగ్రెసు కార్యదర్శుల కోరిక ప్రకారము ఏర్పాటుల నన్నిటిని గాచించుచున్నారు. స్టేషనులకు పర్యటించు డొంగారుగూడ నిరంతరము స్టేషనులోనేయుండి ట్టితో పనిచేయుచున్నారు. అచ్యుతసారునుండి తిరుగబెట్టిన పుస్తకము సాక్షాత్కరమును చేయబడును. 31 వ తేదీనాడ కాంగ్రెసుజనగును. మహమ్మదీయ సభ నేడు (29) ప్రారంభమై 30-31 తేదీలను గూడ జరుగును.

రెండవరోజుసభ.

కాంగ్రెసు మహాసభ 29 వ తేదీన మధ్యాహ్నము మగల సమావేశమైనది. సభాకాల పూర్తిగా నిండిపోయింది. చాలమందిలోనికి రావలసిన పోయినది. కాతీయగీతముతో సభాకార్యము ప్రారంభమైనది.

తంతివార్తలు

అచ్యుతసారికి సభకు రావలసినది కుప్పిరి తంతివార్తలకు గోళ్లన్నవాదముగారు చెప్పిరి. ముఖ్యము వదలిరి. మారల్లిగారికి కొంచెము నింపాడిగానున్న రేపటికి అచ్యుతసారునకు వచ్చెదమని మహమ్మదీయ సభాకాలి గార్లు తంతివార్తలనుండి. తంతివార్తలను సభ్యులు తరతర క్షణముల గాచించిరి. కనడాలోని భారతీయులు, రవీంద్రనాథ టాగోరు, బ్రిటిషు కార్మిక సంఘాధ్యక్షుడు, అదంసను, అంధియానీయ (క్రిస్టియన్) సంఘము, సరోజినీదేవి, లాలాబజ సతి రాయగార్లు తీవ్ర సంతతివార్తలు చెడువలెను.

రాజప్రతినిధి తీర్మానము.

శ్రీ సార్వభౌమ కార్మిగాడు 28-12-19 వ తేదీన ప్రసాదించిన ప్రకటనను స కీర్తనాధారు స వివరముగ సంవత్సరముల జరిపించుచున్నాడు. శ్రీ మహారాజు గారి ఆగమనమునకు చాల సంతసించుచున్నాడు. శ్రీమహారాజుగారు దయచేసివచ్చడే తోడ్పాటు పారిశ్రామికత్వముల కొరవడినిగూర్చి విన్నవించుచున్నా రను తీర్మానము సభ్యులు తీర్మానమునందు. జయజయ భ్యానములతో తీర్మానము మోదింపబడినది.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

దక్షిణాఫ్రికా లో ముఖ్యముగా ప్రాన్సువా లును యిన్ని భారతీయు లికి కనభవించుచున్న సాత్తు వ్యాపారముల మాట్లలను తొలగించుట కదటి లెల్లవారు చేయు ప్రయత్నముల నీసభవారు నిరసించుచున్నాడు. దీనిని గూర్చి అచట నిజీల చేయబడిన చట్టముల పట్ల తరసింపబడు యిండియా దొరతనమువారు ప్రయత్నింపగలరని విశ్వసించుచున్నాడు. మూర్ఖు అప్రికాలో భారతీయులకు ప్రతీకూలముగ జరుగుచున్న ఆంగ్లేయము ఆస్వాదము. ఈశక్తి నుండి నిరంతరము తరముగా తూర్పు అఫ్రికాకు విస్తరింపబడుచున్న ఆచట పుకారాజకీయాది సర్వస్వాతీత్యములను భారతీయుల కొసంగుటకు యిండియాదొరతనమువారు ఏర్పాటులను చేయగలరని యీసభవారు విశ్వసించుచున్నారను తీర్మానమును మహమ్మదీయ గాంధీగారు తప్పునందిరి వీనినిగూర్చి గంధీగారు తలుదలతో హిందీరావలో మాటలాడిరి వీర్ముట యింగ్లీషులకు ముచ్చటించుచు ఆద్రూతుగాన పంపిన తంతివార్తల చదివి. దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన నాడకునా కాయాగారి తీర్మానము నకువచ్చుచు వున్నావలె ప్రసంగించె.

దునిచందు గారు

అంతలో దునిచందు గారిని విడుదల చేసినది తంతివార్తలచేత. నెహ్రూగారు దానిని చదివి.

నటరాజుగారు గూడ నీ తీర్మానము ననువదించిరి. నేడే నేకు బొంబాయికి వెళ్ళుచున్నాడు. నా సానభూతిని తెలుపుట కనుపించితిని నుడివి.

తూర్పు అఫ్రికానుండి వచ్చిన ఎన్. సి. టాగోరు గారు గూడ ననువదించి. అచట ఆంగ్లేయమునకును ఆగమమునకును ప్రారంభమేర్పడినది. భారతీయులు చాలకృషి నలుపవచ్చు తూర్పుఅఫ్రికా ముప్పటి స్థితిలో నుండనే యుండదు. ఆశక్తిమునకు భారతీయులకు గల హక్కుకంటె పాశ్చాత్యులకు మెచ్చుహక్కు ఏదీయును లేదని టాగోరుగారు నుడివిరి.

బొంబాయినుండి వచ్చిన అసంతోసిగారుగూడ ననువదించిరి. సింహప్రభువుగారి చేపు తూర్పుఅఫ్రికాకు వచ్చినను అచటిపాశ్చాత్యులనుగూడ నీతిమానమున నిరసించుటకు వెడదయ్యెను. భారతీయుల సహాయమే లేకున్న అఫ్రికాలో బ్రిటిషువారి కింతటి పలుకుబడి కలుగనే కలుగదని అసంతోసిగారు నుడివి. తీర్మాన ముమోదింపబడినది.

ఫిజీదీవులు

ఫిజీదీవులలోని భారతీయులనుగూర్చి మాలవ్యాగారు హిందీభాషయు నుపన్యసించిరి. గంధీగారి శోకనీకు చాల పక్కం నుండి. ఫిజీదీవులలోని భారతీయుల స్థితిగతులను వివరించిరి. భారతీయులు కరారునామా వ్రాసియున్నారితే. వారికి ఇంతకూలియని నిర్ణయించబడును. నాకు కొన్ని సంవత్సరములకును మారుమాటాడక పనిచేయవలెను. ఇట్లు వ్రాసియున్నవారికి న్యాయము జరుగదు. వారి మొరదనువారేలేరు. మానకులకు భారతాంగలను బలివి నవటికి గానిపోయెదరు. 100 గురు పుత్రులలో 40 మంది శ్రీముంధిన వారిగతి భావింపును. వారిపాత్రతల్లివిషయము చాల సంతాపకరము. ఇక నుండి ట్టి కద్ద తిని భారతీయులకు ఫిజీదీవులకు పంపగూడదని 31-7-1916 వ తేదీన హార్దిప్రభువు ఆజ్ఞాపించి మహమ్మదీయ రాగ్రుదయ్యను. ఇపుడచట నన్నవారిమాట కావాడుటకు మనముప్రయత్నించుచున్నాము. రాజప్రతినిధిగారు వాగ్దానము మెరపేన ఈ మహాకళంకము తొలగిగలను. పరిపాలనమును కోరినవో మిసోదరులు విశేషములందు భానిసలుగా నుండ నచట మిశ్రీము వీటివాస్తవ్యముగ నుండ మిరల్లు స్వపరిపాలనమునకు హితముగలుగునని యడిగెదను. గాననీదేశపు భానిసత్వము పూర్తిగా తొలగవలెను గాన నకమిదట ఈపద్ధతియే అంత రించవలెనని మాలవ్యాగారు నుడివిరి.

మెచ్చు అఫ్ యిండియా పత్రిక

అచ్యుతసారి జరిగిన దాడుల కార్యములను ప్రజల మానసముల కలరేబెందియున్న తిని అచ్యుతసారు నుడువలసిన దాని గూర్చి సంపూర్ణవశాతము నొసంగిండు గూడ అచ్యుత సారి కార్యమును సాల్వేముగ వినివారిలో పెక్కుమందికి అకాభంగమును సంతాపమును కలుగకపోదు. ఈ సమయము మనకు కష్టసమయము. మానవశ్రేష్ఠులు సమయానుకూలముగ నాదార్యమును మాపెదరు. శ్రద్ధావంధస్వామి యుపన్యాసమునందు కొన్ని కొన్ని పోట్ల పట్టియాదార్యము గోచరించుచున్నది గాని అచ్యుతసారి యుపన్యాసమున బెచ్చటను గూడ గోచరింపలేదు. అచ్యుతసారు కాంగ్రెసువారికి రాజకీయాలమును సాధుపాతము నగు నవశోమును గావించెను గాని మొత్తమునాడ చట్టమును చాలనిరసించెను. ఉపసమానందు పెక్కువిషయముల కారధార మగపడెను.

కయినీరు.

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను యితరులను నిరసించినట్లు నెహ్రూగారు చెట్టమును నిరసించలేదు. మే మాసింపించాము కంటె చాల సమంజసముగానే నెహ్రూగారు కుపస్యసించిరి. మితవాదులు చట్టములతో విడివడుటవలన మంచి యుపకారము కలుగక పోలేరు. గాజకీయములందు పైర్వము కార్య సాధకము.

ఇంగ్లీషుమరు

గత వత్సరమున జరిగిన సభయందు మ్యూసైన్ ఆగ్ర మహాశక్తునకు ఈసంవత్సర మధ్యతుని యుపన్యాసమునందు చాల విధిమైనది

అచ్యుతసారు పత్రిక

అచ్యుతసారు చాల శ్రమసేయుచును నపన్యసించెను. పంచాభ్యుదయములను విశ్వప్రయత్నముగ వివరించెను.

రాజప్రకటనము

బీబీలు అభిప్రాయము

అసోసియేటెడు వార్తాసంఘపుప్రతినిధి యొకరు బీబీలు గారిని దర్శించి యుచ్చటిపగా ఆమె రాజ్యరక్షణముగురించి యిట్లు నుడిగెను. శ్రీ సార్వభౌమ ప్రకటన బాధ్యతను నిర్వహింపబడుచున్నది నామభిప్రాయము. భారతీయులు తమ శోక వ్యవహారములను చక్కబెట్టుకొని తమ లాభనష్టములను కాపాడుకొనినగాని శోకాభ్యుదయము ననుభవించుట కావలసిందని ప్రజలనుగూడ వారు కనబరువలసిన సామభూతిని సార్థకము చేసికొనిరి. వాస్తవశక్తి భారతవర్ష మనకు అధియోదానముగ పుణమించు నని ము కేలదికాలములోనే దానిఫలము వారికి కలుగునని నేను విశ్వసించుచుంటిని. రాజకీయములను విడుదలచేయుచుండుటకు ప్రత్యేక కాససాధికారములను స్వేచ్ఛకు గలిగిన నిర్బంధమునకును వారంగీకరింపబడు తొలగించుటకంటె వారికి ప్రజలయందు గల ఆశరాగమునకును, ప్రయత్నమునకును నీ విధిసముచితమునందుకే అంగ్రులు పాలనాధికారము ననుభవించిన తరువాత భారతవర్షము స్వేచ్ఛ సహభవించుట కిదియే తొలిసారి. ఇదివరకు శోకమును బంధించిన కృత్యములను తీసివేయుటవలన శ్రీసార్వభౌమని కేలకొని ప్రజలు దీవించుచుండగలరు. సాధ్యమైనంత వరకును ప్రజలు శ్వేతభావమును లేకుండ సంపరింపుడని వారు కోరిరి. ప్రేమవలన సాధింప వీలుకాని జడియునుండదు. వారి కోరికప్రకారము మనమందర మన్యోన్య భావముతో మెలగుచు అంగ్రయుల న్యాయప్రయత్నమునంగు విశ్వాసముతో పనిచేసి నాంటు సంఘమువారి యెదుట బహిరగమైన దాడులతోలను బోలిన నికయును సాధ్యము కాకుండుట్లు సంపరించుచుండు గాక!

దునిచందు గారు.

బండిభానలో నుండిన దునిచందు గారిని విడుదలచేసి నది లేనిది తెలియదు. వారిసోదరులు జయము నూపరింపెండెం టుట తంతివార్త సంకీర్ణ వారి శేవిధమైన యుక్తరువును వై వారినుండి రాలేదని సమాధానము పంపించి.

మితవాదనాయకులు.

కాశ్మీర, నటరాజ్, దేవధరు మున్నగు మితవాద నాయకులు చేపు కలత్రావ తెల్లబుట బయలుపేరుదురు. వారు మితవాదమహాసభకు దయచేయుదురు.

విందు.

సాయంకాలము గురుగోవింద జయంతి సందర్భములో శాశ్వతములను నిర్మించి పంపిణీ చేసిరి. దానికి చాలమంది దయ చేసిరి. తిలకు, బీజంట్లు, మాల్య జిన్నా గార్లు ఆసందర్భము లో సహకరించిరి.

జలియనువాలాబాగు దర్శనము

నేడు చక్కగ ఎండ కాలుచుండుటచేతను, సభ లేమియు లేకపోవుటచేతను ప్రతి జలియనువాలాబాగునకు పోయి చూచుచుండిరి. ఏ వీధిలో ప్రజలు మునికాళ్ళవారిద ప్రాకి పోయియున్నది నైసికాధికారి యొక్క ప్రభుత్వ సేవో ఆవీధికి పోయిచూచిరి. స్వర్ణ శిఖరమును దర్శించిరి.

ఇతర సభలు.

ప్రాంతాలయందు ఆస్తికసభయూ, సర్వజీవహితంకర సంఘ సమావేశమును జరిగెను. సాయంకాలము సంస్కరణ సభ జరిగెను. చాలమంది సభికులవచ్చిరి. సభావ్యయంతయు జేరబాసలోనే జరిగెను.

కవిరాజు ఆగమనము.

కలకత్తాలో నుత్తరసింధు లగు ఆయుర్యేంద్రపండితులగు మండిన కవిరాజుగారింద్రానాథ సేతు గారు కలకత్తా మొయిలు లో సమ్యక్సరమునకువచ్చి బాబు మూలచందుగారి యింటిలో బసచేసిరి.

యావద్భారత ఆస్తికసభ.

28వ తేదీన దాక్క క. వి. సి. ఘోష (కలకత్తా) గారి అధ్యక్షతకొంద-ఆస్తికసభ జరిగింది. ప్రావేశకు సాహసీగారు స్వాగతమొసరును బ్రహ్మసమాజముగూర్చు నుడివిరి. చివరకు ఆస్తికసభ కేంద్రమును కలుగును. వ్యాపకమున సర్వమును ఆస్తికమున కప్పక అనుకుంటున్నది అధ్యక్షుడు నడిచెను. సీమా ప్రభువు సభిసందించుట చూపుచు తీర్మానములు చేయబడెను.

నల్లూరు మునిషివర్ 20వ తేదీన సానయిటి:- నై సానయిటివారు 1920 న. జనవరి నెల 2 తేదీరాత్రి 9-30 కు కోలాచలం శ్రీనివాసరావుగారిచే రదియింపబడిన ఏకాదశి మహాత్మ్యమును దుక్కాంగడ నాటకమును జనవరి 4 తేదీ ధర్మ వరం కృష్ణమాచార్యులవారిచే రదియింపబడిన సారంగధర నాటకమును శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారి హైస్కూలు చాలలో కదర్చింపబడును.

బహుమానోత్సవము:- అచలాపురంలోలాకా పేరూరులోని బాలికాపాఠశాలయొక్క "చతుర్థ బహుమానోత్సవము" ఈనెల 24వ తేదీ మధ్యాహ్నము 10. న. వెట్టి ప్రా స్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులు గంటి రెడ్డియ్య ఎం. ఏ. యల్. టి. ఆధిపత్యముకొంద జరుపబడింది.

ఒక సవరణ.

మేస్తులు కావలెను

అని మే మిదివరలో ఈ పత్రికములముగా 20, 22, 24 తేదీలయందు ప్రచురించియున్నాము. వానికి జీతము రూప 15 లు మొదలు రూప 25 ల వరకు ఇవ్వబడు నని ప్రచురించుటకు బహులు రూప 15 లు మొదలు రూప 20 ల వరకు ఇవ్వ బడునని పొరబాటున వేయబడినది. ఈ పత్రిక పాఠక మహాశయులు దీనిని తిరిగింప ప్రార్థితులు.

B. SREENIVASA BALIGA
B. A., A.C.E
Local Fund Assitant Engineer
P. O. Narasapur.

సీమ మోహనవల్లి చీరలు

16 మూలల పొడుగు 2 1/2 మూలల వెడల్పు.
వీరినెల 7-8-0; చీర 1 కి పొట్టు ఖర్చు 0.8-0.
సాగనైన కొంగును దిగవుగ నేయబడిన అం చును గలిగి మిక్కిలి అందముగ నుండును. నాగరికమును, సాగమును గలిగిన ఈ మోహ నవల్లి చీర మెటువలెనో నేయబడినది. స్త్రీ లకు మిక్కిలి ఆకర్షణమును సంతోషమును గలిగించునది ఈ మోహనవల్లి చీరయే. చాలామంది గృహంట్రి ఒకకర్యామును 2 చీరలు తీయవారికి పొట్టు ఖర్చులు ఇశాం.
విలాసం:- కే. ఏ. సామి అందుకో, జిల్లావ్యాపారి, మింటుస్ట్రీలు, మింటుబిల్డింగుసాస్తు, మద్రాస్.

(5-వ పేజీ తరువాయి)

సఖ్యభావముతోడ నుండి సంబంధము గలిగి యుండెద మని యెల్లయును గ్రహించవలెను.

మంజూలు సిరి.

ఈ జేతనియమును రాజ్యాంగ సంస్కరణము లకంటె నెక్కుడుగ ప్రజల మానసముల నాకర్షించుచున్నది. జనులు చేసిన దుష్కార్యములు ప్రకటింపబడెను. కాన అధికారము చేసిన ఆకార్యములంత సంపూర్ణముగ ప్రకటింపబడెను. అచ్చటి రాజపోకలు విషేషించబడెను. విందితులు న్యాయవాదుల నుయ్యకొనుటకు వీలు లేకపోయినది. నైసిక కాసనము ప్రయోగింపబడెను. తుదకు పరిశోధనసంఘ మేర్పరచబడినది. ఈ సంఘము నె యట లభించిన సాక్ష్యము బట్టి ఆసమయమున మంజూలు పాత వర్తక పోరములన్నియు బాగుగ తెలియగలవు. ఆజేతనిపాలపు ఆనాగరికత వెల్లడియైనది. అం దులకు జేతనుదంతటను ఆగ్రహము జనించినది. పరిశీలన మిం కను ముగియవలెనను ఆ విషయమున వెట్టి అభిప్రాయమును వెల్లడించుటకువీలులేదు. అల్లనలగినతరువాత నూడనైసికకాస నము నమలులోనుండుట ఆన్యాయము నైసికాధికారులకు తరు యొక్క ప్రభువు సల్పింపిన వారిని సేకర్చుటకు భావింపరాదు. సంగ్రామవిషయమున ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేసినవారు నిష్పంధి తులగుటయూ, ఇస్లామియా పాత కాలలో నైస్వభావరైకొర దా దెబ్బల కీక్ష ను విధించుటయూ, పట్టుబడినవారి నుయ్యకొకపోవడము నిర్బం చుటయూ, విమోచనమునండి బాంబులకు చేరుటయూ, నీటి నష్టముని తొలగించుటయూ, మున్నగు విషయములు జేతనున వెల్లడలను భయమును జనులచేసినవి. దయచూచి వర్తమాను సర మైకేలు ఓడ్యయ్యగారామొందిరిని తెలియచున్నది. ఇట్టి ఆకార్యములు నైసికకాసన పాలనమున నైసకు ఆంగ్ల జేతనున జరుగజాలవు. భారత జేత నున నివి జయమునుటవలన ప్రస్తుతపాలనావిధానలోనను భూ ర్తిక తెలియగలదు. రౌటులిల్లుయెడ గల ప్రాతినిధ్యము తమ ఆధికారమునకే ప్రాతినిధ్యముని భారత ప్రభుత్వమునకు తలందిరి. అందుచే వారు తమ అధికారబలము నివిధముగ గన బరచిరి. వీరికార్యములవలన ప్రజలయందు ఆగ్రహజేతములు కలిగినవి. ఇందులములను రౌటుకాసనములోని ఆజేతనియో కములు బాధ్యతానిహితులగు కార్యనిర్వాహక వర్తమానారి చేతులయం దెట్లు వర్తించునో వేరెచ్చెను నవనరములేను.

తరిగోధనా సంఘమువారి తీర్మానము తెలుసుకున్నో చెప్పబాలము. కాని, (1) కలికార్యములకు తగిన తరిగోధ మును, (2) తమ అధికారమును మిరిగర్తించిన అధికారుల ఎల్ల రకు న్యాయస్థానములలో విచారించుటయూ, (3) అట్టికార్య ము లివలించు జరుగుటందగ కట్టుబాటును నొనరించుటయూ (4) భారతనైస్వయంకొరదాదెబ్బలను కొట్టుపర్థతిని మాన్పి వలెననియు, ప్రజలు కొరచున్నార. ఇందులకు మార్గము లేదే? ఇట్టి అల్లనల నడంచుటకు సి వి లు అధికారులు నైసికుల సహాయము పేషేషంపలమునగాని, నైసికకాసనమును ప్ర యోగింపరాదు. సివిలుకోర్టులు తమ ధర్మములను నిర్వహింప వీలులేని స్థితిలోగాని నైసికకాసనము నమలులోనికి తేరదు. మంజూలు అన్నతలవలన రాజకీయనిధి కార్యనిర్వాహకవర్తము లో భారతీయులకుంట్టి విరోధియనుట సంఖ్యకు సమానముగ నై న నుండవలెనని స్పష్టమగు చున్నది.

మహాబాహుత్వకాసనమునబట్టి మొదట ధర్మావక్తను కొరరాదు. పత్రికలు తమ స్వాతంత్ర్యమును దుర్వియోగము గావించెనని న్యాయస్థానములలో దెబ్బపు అనువరకు ధరా వక్తనుడుగరాదు. ఈనవరణములమున యీఅప్రయోగిని తోవ ములు చాలవరకు తొలగగలవు.

జేతనంతరభారము భారతీయులు గూడ భరింప వలెను. భారతీయులు నైసిక నాకా నైమానికజేతనులలో వివిధ చేయకొన బడవలెను. భారతజేతనున సహాయము చేయుట కొకవిరోధియను నైస్వయము యొక్కయుటకు రాజ ప్రతినిధివలెనొకరిల్లు ప్రతేకపెట్టబడును. భారతీయులలో న్యవృందసేవకు గూడ అట్టి కాసనము నేల నిర్మించరాదు. నైసిక కాసనములో భారతీయులకును, విరోధియనుటకుల విభేదమును తొలగింపవలెను. అయి నెన్నులందరికిని లభించు న స్థైర్యాన్ని సేవవలయును.

ఆఫికాలోభారతీయులు

భారతజేతను సర్వజేతనమేకరణమున కేర్పరచబడు చుండ, స్వతంత్రపాలనాభోధియు లగు నలన రాజ్యములలో

భారతీయులు కడగండ్ల పాలనచుండుట విచారకరము. ఇందు మూలమున నవనర కయివ.మ్యములు కలుగుచున్నవి. భవరణ స్పృహగారు తమకదా ర భావముతో నీ నమస్కము చేరిమగ్గరించెదగని తలంపబడుచున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాకు భారతీయు లికనాకుండగ విషేషింపవలయునని విరోధియను సంఘములు చేయుచున్న ప్రయత్నమునూర్చి ఆంధ్రాను గారు తంతివార్త పంపుచున్నార. ఈ వార్త యెల్లరకు విషాదమును కలిగించుచున్నది. ఈ సమయమున అచ్చటి మన జేతనియలకు మనము సహాయపడి, వారికష్టముల బాటకు ధ ర్మము.

విద్య.

మనవిద్యావిధానము వృద్ధిచేయుట జాతీయభివృద్ధి కవసరము. కాడ్డకు కమిషనరు వారు మన విద్యాభివృద్ధిలను బాగుగ వెల్లడించి. ప్రాథమిక విద్య జేతనంపరములకు వర్తిం చుటలేదని వారు నిదర్శకప్రార్థనమును నిరూపించిరి. యీ వర్తమాన కృతసాయము ఇంజనీరింగు వర్తకము చున్నగువానికి సమర్థులగువానిగ నొనర్చుటకు మన కాసనసభలు ప్రయత్నిం పవలసి యున్నది.

ఆఫికాభివృద్ధి.

జేత వారిద్యము దుర్భాగముగ నున్నది. యువకులకు జీ కనోపాధి లభించుకృత్యము లేకుండుటయు, జేతనున కవసరము గు నవ్తువు లీజేతనులోనే తయారు గాకపోవుటయు యిందు లకు కారణములు విద్య, వర్తకములు, స్థానికస్వపరిపాలనము, కృతసాయము, సమాచారము, ఎక్స్లెజునున్నగు విషయము లు ప్రబావకములు గావించుటచున్నవి. ప్రజల ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు సంబంధించిన విషయము లిదియే! మనకార్య భారమునూడ అందుచే ద్వితీకీర్తుత మగు చు న్నుది. మనము పాలనావిషయమున నియోజక వర్తమును విద్యారంత లుగ నొనరింపవలసి యున్నది. ప్రజాస్వామ్య తోవములను తొలగించవలసి యున్నది. వివిధరక్షణల ఆదర్శములకును లేవము లేకపోవచ్చును. కాని వారనలాదియ మార్గములలో వ్యవస్థాపన కలదు. న్యాయవక్తలకు ఆభివృద్ధియే మన యు జేతను.

ఆంగ్లజేతనులకు భారతజేతనుగూర్చి యేమియు తెలియ వని వివిధరాయబారములవారకు గ్రహించిరి. ఈ తోవమును తొలగించుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను. భావిస్థితియందు నాకుమిగుల ఆశకలదు. రాబోవుకలిత వర్తకములలో సంపూ ర్ణరాష్ట్రీక స్వాతంత్ర్యము మనకు లభించునని నాకు నమ్మ కము కలదు. ఇదివర నివర్తకములలో సంపూర్ణ భాగ్యతా యంత ప్రభుత్వము మనకు లభింపకపోవని తోచుచున్నది. శ్రీ సార్వభౌముని ప్రకటనకు మన కెల్లరకు సంతోషురహము ఇప్పటినుండి భారతజేతను పాలితజేతనుగాక, ఇతరజేతనుల తోడి సమాన ప్రతికర్తిగల జేతనుగ నుండునని తలాయు న్నాను. సర్వేశ్వర జీ మహాద్యము విజయమున మనకు తోడ్పడుగాక!

వార్షికోత్సవము:- నై నా రాష్ట్రములోని సూర్యా ఆంధ్రవిజ్ఞానశ్రావణి గ్రంథాలయ ద్వితియవార్షికోత్సవమును స్వామియూ యూనివర్సిటీ యాంధ్రభాషాపరివర్తకములకు రాయ ప్రోలు నుబ్బారావుగారి యాధిపత్యముకొంద 1829 ఫస్టి బహు తక 28, 29 తేదీలకు ఆనగా పువ్వు కు 10, 11 లకు సరి యైన 1, 2 తేదీలయందు జరుగ నిశ్చయించిరి. ప్రతినిధులకు భోజనయోర్నాటులు చేయబడును. ప్రవాద సేవకుంట్టి కార్యదర్శి.

పొగ్గెసరు మూర్తిరాజుగారి ప్రాంత:- పొగ్గెసరు మొగపాటి వేణుగోపాలమూర్తి రాజుగారు నల్లూరునకు ఈ నెల 25వ తారీఖన విచ్చేసివారు. పొగ్గెసరుగారిని సందర్శించుటకై పురజనులందరను గుంపులుగుంపులుగా వచ్చిరి. స్వాగత మొసంగిరి. పొగ్గెసరు గారు ప్లాటుపారమును చాటు వరకును కవతాశ్వములు మిన్నుచుట్టెను. మెస్సజిల కవీంద్రుక మధ్యరృతముగా గావించిరి. బ్యాంకు మేరములతో నూర గింపుచేసిరి.

బల్లారి సరసవివోదిని సభ:- వీరు 1919 డిసం బరు 31 తేదీ బుధవారం సాయంత్రం ఇదివర కెక్కువే ప్రద ర్శించబడిన అనన్తర అంకిత్యవర్తి 1920-21 నవంబర్ 2-3 తేదీ వైకుంఠయే కాదక కు కవారము రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రహ్లా దనాటకములకు ఇతర నాటకములలో ముఖ్యమైన రంగము లను ఆర్పివీయనువిధిగా నుండు గోర్ పోలనను ప్రద ర్శించురు.

(Continued on page 14.)

the future I cannot say. But let us bear in mind that western democracy has not proved a panacea for all ills; it has not yet solved the problems which surround us. Europe is torn asunder by the conflict between labour and capital, and the proletariat is raising its head against the rule of the classes. It may be that when we get the power to mould our institutions we shall evolve a system of Government which will blend all that is best in the east and the west. Meanwhile, let us beware of the errors of the west and at the same time cast out the evil customs and traditions which have clung to us. We must aim at an India where all are free and have the fullest opportunities of development; where women have ceased to be in bondage, and the rigours of the caste system have disappeared; where there are no privileged classes or communities; where education is free and open to all; where the capitalist and the landlord do not oppress the labourer and the raiyat; where labour is respected and well paid and poverty, the nightmare of the present generation, is a thing of the past. Life will then be worth living in this country, it will be inspired by joy and hope, and the terrible misery we see around us will become a bad dream which has faded away from our memory, in our awakening to welcome the morning sun.

But that day is yet distant. We have still a difficult path, full of obstacles and pitfalls, before us. Let us march ahead with truth for our guide and courage our watchword and before long we shall reach the promised land.

VANLE MATARAM.

World's News.

REUTERS AGENCY.

England

The Disorders Enquiry.

Mr. Montagu Replies to a Question.

LONDON, December 23.

In the House of Commons, replying to Mr. Swan, Mr. Montagu confirmed that the Hunter Commission had been boycotted by the Indian National Congress, but said it was not the case that the authorities had refused to allow persons in gaol to give evidence. On the contrary, the authorities had offered facilities for this evidence, but the Congress demanded the unconditional release of these persons on security during the inquiry which had been boycotted because their demand had not been granted.

The Silver Market.

LONDON, December 24.

Messrs. Montagu's report says the demand for gold has again been keen, mainly in India. The Silver market is fairly well supplied, and there is still good inquiry from Shanghai and Hongkong. Notwithstanding the demand for gold, China continues to be fed with silver dollars from America.

France

French Finance.

Increased Taxes Anticipated.

LONDON, December 26.

PARIS.—A Bill embodying new fiscal arrangements will soon be submitted and it is anticipated that taxes will be increased by fifty per cent.

Peace Treaty.

Date of Final Ratification.

LONDON, December 26.

PARIS.—The German Government has addressed to German prisoners of war abroad a Christmas message declaring that the date for the final ratification of the Peace Treaty is close at hand.

Liquid Fuel Control.

Franco-British Co-Operation.

LONDON, December 26.

PARIS.—The Havas Agency states:—A note issued in Paris says that various arrangements with a view to the continuance of Franco-British co-operation regarding petroleum have been made by the French Liquid Fuel Controller and will now be presented to the Premiers of Britain and France for approval.

Mesopotamian Oil Wells.

M. Berthelot, Director of French Foreign Office, has concluded his conversations with British Ministers on the subject of Turkey. One of the main objects of the visit was to discuss an agreement between the respective Governments as to the disposal of Mesopotamian oil wells. The French Government would welcome possession of part of the properties.

Italy

Italian Premier's Visits.

LONDON, December 26.

PARIS.—The Italian Premier intends to leave for London on January 2nd. He will afterwards proceed to Paris with Mr. Lloyd George for the coming Peace Conference.

Siberia

Bolshevik Advance in Siberia.

LONDON, December 25.

A message from Irkutsk says that Tomsk has been evacuated.

Nepal

Nepal's Marshal Honoured.

LONDON, December 24.

In recognition of his services in the Afghan War, Maharaja Bahadur, Marshal of Nepal has been created a Honorary General in the British Army.

Mesopotamia

Negotiations with Arab Government.

Question of Restoration of Order.

LONDON, December 28.

BASRA.—An official 'communique' says:—We occupied Abud Kamal on the 20th and we have since been in communication with representatives of the Arab Government from Aleppo and with the representatives of Ramadnan Shalash. The representatives of the Arab Government suggested that British troops should return to Dairezzor to restore order which cannot, in the existing circumstances, be otherwise secured.

The Representatives of Ramadnan Shalash made a similar application and in addition asked the General Officer Commanding to furnish him with funds to replace those looted by his friends and to enable him to establish law and order in Dairezzor. Both these requests were refused. The G. O. C. made it clear that British forces were originally sent to Dairezzor solely in the interests of order, and now that Ramadnan's action has produced anarchy, it is the duty of the Arab Government to restore order. At the same time the G. O. C. demanded the release of our prisoners and these have now reached Abu Kamal in safety. Thus the incident may be regarded as closed for the present so far as Mesopotamia is concerned.

Any further negotiations will take place in Europe between the interested parties. Arrivals from Dairezzor report that much damage has been done to the town by nomads from the desert and by bad characters from the town, who have looted and burned freely. A number of merchants have been killed and wounded. It will be long before Dairezzor resumes the prosperity which it had begun to acquire during the past year.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS]

Bombay Humanitarian League.

AMRITSAR, December 28.

Under the auspices of the Bombay Humanitarian League the All India Fourth Humanitarian Conference was held in Sirar Manas Singh Theatre, Amritsar on Saturday morning under the distinguished presidency of Mr. Gandhi. Although the Conference was announced to be held at 10 o'clock the theatre was crowded to its utmost capacity by nine o'clock that many more thousands who came afterwards had to content themselves with only seeing Mr. Gandhi outside and listening to his improvised speech on humanitarianism. Every available space in the vast hall in balcony and the dais was occupied so that the theatre was literally packed from floor to ceiling including windows. There was a heavy rush of people who could not gain admittance. In the Hall itself there was such heavy crush that at one time even life appeared to be in danger. It was so especially after Mr. Gandhi entered the Hall when prolonged vociferous cheers and loud shouts of Mahatma Gandhi ki Jai were heard. Prominent among others present on the dais were Mrs. Besant, Lala Dunichand, Chairman of the Reception Committee, Changanlal P. Navarati, Balamukunda Bhatia, Pandit Rajendra Misra and N. S. Ramaswamy Iyengar of Coimbatore and Pandit Guru Prasad. Lala Dunichand in welcoming the delegates and others said the virgin heart of Amritsar was not tainted with artificialities and conventions and it was grieved to find that circumstances did not afford it full opportunity to play the role of the host to the distinguished guests from all parts of the country. The humanitarian movement was based on pure sentiment but was bound to solve practically the many difficult problems that confronted economic India of to-day. Most important of these problems was supply of pure milk and ghee. They had plenty of these in remote and rear parts, but now-a-days those articles had rather come to be regarded as mere luxuries and beyond reach of all but well-to-do classes. If the brain of country was not engaged in finding out means to remedy this state the time was sure to come when these articles might entirely disappear from Indian diet. After deprecating wanton sacrifice of animal life to achieve imaginary spiritual benefits, which was a great blot on the civilisation of this country, the Chairman advised abolition of all kinds of animal sacrifice. In conclusion he handsomely acknowledged the valuable services rendered to the humanitarian cause by the President of the League by Mr. Horniman whose deportation was a severe loss to the movement. Balamukunda Bhatia proposed and Rajendra Misra seconded the election of Mr. Gandhi as President which was duly supported and carried amidst deafening acclamation and cries of Mahatma Gandhi ki Jai. After loyal resolution was put from the chair and carried Mrs. Besant moved a resolution laying on record the splendid services to the cause of mercy rendered by Mr. Horniman, President of the Bombay Humanitarian League and looking forward to time when he will be able to rejoin his work in Humanitarian cause in this country. She asked them to pass a resolution in order to strengthen the hands of those trying to put down cruelty to animals in this country. Cruelty was not natural to Hindus and Indian people. It was done by some thoughtless people who did not realise the truth which they were doing. When they were torturing the animal world they were torturing Sri Krishna himself. Mr. Horniman had devoted himself to the service of the animal world and did magnificent services as President of the League. He loved the people of India and all living creatures in India and it would cheer him up in his far off home if they sent a message of love, gratitude and thankfulness for what he did with the hope that when he might be able to return among them he might again take up his work of mercy and prove that Englishman like Indian hated all cruelties and wickedness and was a lover of justice and mercy. Changanlal

Prabavati in seconding said as a friend and co-worker of Mr. Horniman he knew him more than anybody else present there. Mr. Horniman was the champion of the cause of humanitarianism and rendered yeoman services during the influenza epidemic when thousands were daily falling victims to the dire epidemic. In his absence the humanitarian movement had suffered considerably, and it was therefore their duty to appeal to the Government to restore him soon to them. Venkataram, Bombay, supported the resolution which was carried unanimously. At this stage rush and noise among the gathering became greatest and as the audience seemed to become unmanageable Mr. Gandhi put the following resolution to vote which was carried:—That this Conference respectfully express its deep sense of indebtedness and obligation to their Holiness Shri Shankaracharya Swami, Maharajas and such other religious preceptors for their orders to their followers to disavow animal sacrifices in the holy names of religion as they are opposed to the true spirit of the Shastras; 2 to those Princes and Chiefs who have authoritatively prohibited animal sacrifices on religious occasion and appeals to those leaders who believe such sacrifices to be against the spirit of religion authoritatively to pass orders on their disciples and followers to abstain from such practices. Similarly resolutions endorsing various resolutions passed at previous session of the Conference were moved from the chair and carried unanimously. Before dissolving the Conference Mr. Gandhi said he could not conduct the proceedings when there was so much confusion and noise, and it would be cruel on his part to prolong the sitting in that state. He considered himself most unfortunate in that he could not address the conference at that stage, but he appealed to them if they had any regard for him to follow vegetarianism and to abstain from killing animals of any sort. The people of the Punjab he was told were flesh eaters, and it would be a happy day indeed to see them understand the value of vegetarianism. He also spoke of ahimsa in detail and the importance of preserving milk and dry cattle which were the wealth of the country. He then declared the conference dissolved. Mr. N. S. Ramaswamy Iyengar proposed a vote of thanks to Mr. Gandhi which was seconded by Changanlal P. Navarati and carried with acclamation. Mr. Gandhi and Mrs. Besant were then garlanded after which a photo was taken of Mrs. Besant and office bearers.

National Congress at Amritsar.

Further Proceedings.

Attitude Towards Royal Proclamation & Reforms.

Difference of Opinion in the Congress Circles.

AMRITSAR, December 28.

As we generally expected there is considerable difference of opinion in the Congress circles as represented by the subjects committee where after all final decisions are taken in regard to the attitude to be adopted towards royal proclamation and reforms. Commencing business shortly after one o'clock the subjects committee has already spent four hours in deciding upon the resolution relative to the royal proclamation. The deliberations of the committee to-day are expected to be prolonging till about midnight.

Proposed Royal Visit Welcome.

The Reception Committee, it is understood, had framed a resolution tendering respectful thanks to His Majesty for the proclamation and welcoming the proposed visit of Prince of Wales. The discussion began with this resolution as a basis.

Mrs. Besant and Satyamurti Again.

Mrs. Besant, it is stated, expressed opinion that mere expression of grateful thanks was not sufficient and that it ought to go further and not only the congress express thanks but make a declaration about the reform act also. On the other hand Mr. Satyamurti, it is stated, moved amendment qualifying the expression of thanks by expression of regret at the absence of any mention in the proclamation about happenings in the Punjab and Punjab leaders. A lengthy and heated debate, is said to have ensued resulting finally in the overthrow of Mrs. Besant's amendment. The bulk of the support from Bengal and Madras going to Mr. Satyamurti's amendment. Further discussion then ensued. In the course of which certain other leaders. It is said, to have pointed out that omissions should not be considered deliberate and as meaning want of sympathy. Mr. Tilak and his followers, it is stated, expressed disagreement with Madras proposal. Eventually it was agreed to leave the resolution unaltered and in the open Congress move it from the chair. This resolution will be the first on the agenda to-morrow.

Punjab Happenings.

Discussion is now proceeding in regard to resolutions about Punjab Happenings. It is not likely the resolution about Reform Act will be reached to-morrow. There is going to be much difference of opinion about this also. A majority in the subjects committee from Madras and Bengal, it was stated, intend pressing the view expressing disappointment and dissatisfaction at the provisions of the act.

AMRITSAR, December 28.

Kaviraj Sudhindranath Sena well-known physician of Calcutta has arrived here by Calcutta mail and is guest of Babu Mool Chand.

Grateful Thanks to His Majesty.

Amritsar, December 28

It is understood the subjects committee of the Congress after discussion lasting four hours owing to difference of opinion as to the attitude to be adopted towards the Royal proclamation has eventually decided to accord grateful thanks of the Congress to His Majesty for the gracious message.

Disappointment About Royal Sympathy.

The clauses of the proclamation are still being discussed. Disappointment is felt at the omission of expression of Royal sympathy with the Punjab sufferers and resolution enumerating the points of omission is being pressed for approval.

Indian National Congress.

At Amritsar.

CONCLUDING PORTION OF

Pandit Moti-Lal Nehru's Presidential Address.

The Joint Committee of Parliament who, it was hoped would improve the spirit of the Bill, took a narrow view of the scope and policy of the Bill as the Government of India desired them to do in their latest representations. They have no doubt endorsed cordially the policy of the eventual realisation of Responsible Self-Government in India, but they have denied that India is at present fit for it and they have declared that the announcement did not give any promise of even "the grant of partial responsibility" at present. They have also repudiated our demand for the application of the principle of self-determination. The Bill seeks to provide, according to the Joint Committee, the solution for the problem enunciated in the declaration of His Majesty's Government of the 20th August, 1917, which is described to be "to design the first stage in a measured progress towards Responsible Government." The nature and scope of this first stage, they say, have been misunderstood by the critics of the scheme. "Its critics," we are told, "that the announcement spoke of a substantial step in the direction of the gradual development of self governing institutions, not of the partial introduction of Responsible Government, and it is this distinction which justifies the method by which the Bill imposes responsibility both on Ministers to the Legislative Council and on the members of the Legislative Council to their constituents, for the results of that part of the administration which is transferred to their charge." The hesitation and the reserve, the suspicion and caution that have thus characterised their report, seriously impair the value of their final proposals, which otherwise could have been improved and liberalised by them without risk to the peace, safety or tranquillity of India. The extent to which this narrow spirit has pervaded their report is clearly indicated in its initial paragraphs. The Joint Committee, evidently under Lord Selborne's guidance, decided to expand the preamble to the Act so as to bring all the qualifying clauses and restrictive conditions of the 20th August announcement within its compass in order to give "equal value" to all the parts thereof. This expansion, however, has had one good effect, evidently due, as paragraph 7 of the report indicates, but does not admit, to the strong presentation of the Congress case by our deputation before the Committee. The preamble has substituted Parliament in place of the Indian and the British Government as the authority upon whom responsibility lies for the welfare and advancement of the Indian people. The Joint Committee have acted on the assumption that the Bill is only intended to give the Indian people an opportunity, "a generous opportunity"—whatever that may mean—"of learning the actual business of Government." Their constant anxiety has been to preserve as the essential feature of the Bill the guardianship of the peace and the responsibility for the duties of administration during this period in the hands of the Governor-General in Council. This has seriously affected the attempts which they have in other ways made to remove defects in the original scheme of the Bill. I shall refer only to a few examples in this connection.

GRAND COMMITTEES AND LEGISLATION BY ORDINANCE.

The plan proposed in the original Bill was to empower the Governor or Governor-General to certify what he deemed essential proposals of legislation or essential supplies and to get them enacted or passed through the machinery of an official block. This machinery was to consist of a Grand Committee in the provinces and of the Council of State in the Central Legislature. This plan was found so reactionary and objectionable that the Joint Committee rightly decided on finally abandoning it. This is a matter of some satisfaction to the Congress and its deputation who laid stress on the positively retrogressive character of this part of the scheme. Lord Meston had finally to acknowledge that the institution of Grand Committees would in fact, reduce in certain respects some of the existing powers of the present Provincial Councils. It was believed indeed, until the Joint Committee's Report was actually published, that the alternative machinery which would be set up for the purpose of securing emergency or essential legislation or supplies would be a somewhat extended variation of what the Congress actually proposed at the Special Session in Bombay in 1918, viz., that of making temporary Ordinances. The Moderate Deputation had however, expressed their willingness to support the original Grand Committee and the Council of State scheme. The London "Times" which made a forecast of the report before it was issued stated the position in the following terms:—

"The alternative in contemplation is to give a wider range to the power residing in the Governor-General in case of emergency, to make ordinances which have the force of law for a period of not more than six months. During this time, if permanence were deemed necessary the Bill would again come before the Provincial Legislature, and in the event of a second rejection the question would be referred to the Secretary of State, who would take the advice thereon of the Parliamentary Select Committee. This would mean much coming to London of Indian deputations to give evidence or influence opinion, and would operate in a sense against the principle, at the root of Self-Government, that Indian affairs should be decided as far as possible in India. But the politicians tell us that that principle cannot be too dogmatically applied so long as the Executive cannot occasion disregard the Legislature. It is desirable to see the detail of the plan before definite opinions are formed as to its merits compared with the Grand Committee method. But this at least, may be said: wherever in the British Dominions

the Executive is in a permanent minority in the legislature, essential laws are secured through ordinance-making powers, and the final decision as to their permanence rests with His Majesty's Government in London, usually through the agency of the Secretary of State for the Colonies."

In spite of such considerations, the Joint Committee finally decided to give power to the head of the Indian Executive to enact permanent laws, without even a definite prior sanction by the Secretary of State and subject only to his subsequent ratification or disallowance. The final proposals in this behalf that have now received Parliamentary assent are bound to cause disappointment over the whole country.

Fellow delegates, much as I appreciate the abandonment of the Grand Committee and of the original plan for the constitution of the Council of State, much as I value the passing away of the fictitious and unreal procedure therein involved, I cannot reconcile myself to the idea that a single individual, be he the wisest and most responsible man on earth, should be invested even in an emergency with the power to enact laws affecting a fifth of the human race. We have had only too bitter an experience of the truth, which Lord Morley has crystallised in one of his aphorisms, that "Public Safety, Social Order and similar phrases easily become but fair names for a Reign of Terror." I do not ignore the fact that assurances were given by Mr. Montagu in the House of Commons and recommendations have been made by the Joint Committee that the exercise of this power by the Governor or Governor-General would be subject to the scrutiny both of the Secretary of State and of a Standing Committee of the House of Commons. I am aware that Mr. Montagu has stated that all important cases would be brought up before the House by the Indian Secretary and would be made, whenever he deemed it needful, matter of debate or resolution by the House. But we know what all such invitations for the voluntary interest of Parliament amount to. There is no statutory guarantee that only the Parliament or the House of Commons—not the Minister of the Crown, who is usually and necessarily the mouthpiece of the Governor-General—shall during the transition period, sanction laws which the Indian Legislature may have wrongly refused to enact. Unless this is provided, the risk of the abuse of what are called reserved powers will remain very real. It has also been argued that the very magnitude of the powers thus lodged in the hands of the Governors and Governor-General would operate as a check against their frequent exercise, and it is also contended that the tension that may be produced by its abuse may develop situations which would result in its disuse or abolition. If the power thus given is not to be exercised or if its exercise will lead to its abolition, there is no necessity whatever to provide for it. However this may be, so far as our present situation goes, our experience of the Government of India's responsibility or responsiveness to public opinion is most disheartening. Verbal assurances by well-meaning politicians have not availed against the wilful misapplication of existing powers, nor have understandings and conventions availed us against the determination of obstinate bureaucrats to over-ride them. Weapons of repression which had been in disuse and had rusted for a century have been taken out of their ancient armoury and employed with a rigour of which the Punjab has borne the brunt. Coercive powers intended for War purposes have been deliberately perverted for suppressing normal and legitimate political activity or agitation. We have known how even resolutions of the House of Commons have been treated as inconsequential "ipse dixit" of a far-off assembly. It is indeed surprising that with his intimate knowledge of the past record of the Indian Government, Mr. Montagu should have seriously contended that the statutory protection of Parliament on most important matters should be left to understandings, especially when some other matters of less consequence have been made to depend for their validity or their continuance on a vote of either House of Parliament under this very Act. It was possible in 1913 for a reactionary House of Lords to protect the interests of the bureaucracy and veto the over-due reform of providing the United Provinces with an Executive Council. Even a most liberal House of Commons may find it very difficult, except with the consent of the Indian Secretary, to veto as of right under the present statute an obnoxious repressive measure which the Indian Executive may have carried over the heads of the representative legislative authority in the land.

POWERS OF GOVERNORS AND THE GOVERNOR-GENERAL.

The sum total of the reserved powers in the hands of the Government or Governor-General in respect of legislation is indeed enormous. In the first place, he has the usual power of vetoing a law passed by the legislature. He has also another power given to him under the new Reform Act to stop the progress of a Bill in the Legislature and even prevent the discussion of the whole or any part of a Bill, if he thinks that it effects the safety or tranquillity of any part of a province. And then, in addition to all this, he has the power to enact affirmatively, over-riding the opposition of the Legislature, any law on the same ground subject to the subsequent sanction of the Secretary of State. We are deeply grateful to Colonel Wedgwood and Mr. Ben Spoor and other British friends, who put forward the Congress case before the House of Commons, in this and in other respects. The amendment proposed by Colonel Wedgwood, to permit at least a free discussion of Bills and motions in all cases by the legislature concerned, was opposed by

Mr. Montagu and rejected by the House. In this case we have only to trust to the extra good sense and statesmanship of the new race of Governors who are promised and to the increased interest in Indian affairs which the House of Commons is expected to evince in future.

THE BUDGET.

If the powers of the Governors and the Governor-General in legislation are so wide and unrestricted, their powers in regard to the Budget appear to me on close examination nearly as wide and far-reaching. The decision of the Joint Committee to reject the scheme of separate purses in the provinces is no doubt a just and correct one, based on the practical unworkability and unsoundness of the proposals made, but I cannot say that the alternative procedure they have now settled with approval of Parliament is in any way consistent with the existence of a really effective budget right in the Legislative Council. The operative part of the new scheme is as follows:—

"They advise that, if the Governor in the course of preparing either his first or any subsequent budget finds that there is likely to be a serious or protracted difference of opinion between the Executive Council and his ministers on this subject, he should be empowered at once to make an allocation of revenue and balance between the reserved and transferred subjects, which would continue for at least the whole life of the existing Legislative Council."

It will be remembered that it is the power not to "direct" but to influence and eventually to control the policy of reserved subjects, through the Budget, that was all along demanded by us and was believed to have been conceded by the Reform Scheme. In this matter there existed no difference of opinion whatever between the several sections of progressive Indians in the Bombay Moderate's memorandum this was the position expected to result from the Budget proposals in the original Reform Scheme. The Government of India were alarmed at this possibility and in consequence propounded their separate purses scheme which has now been abandoned. It was at this time that Sir Sankaran Nair wrote his masterly dissenting minutes for which, and for the courageous attitude he took up on the Punjab question, the country will ever remain grateful. In the course of one of these minutes he accurately described the popular attitude towards the Budget proposals in the following words:—

"Notwithstanding much that could be said against the Reforms Report Scheme, a number of critics rallied to its support for the reasons among others, that it provided for a unified budget and for its being voted by the Legislature. The control by the legislature must in any event be regarded as indispensable if the Reforms are to be worth anything in the eye of even the supporters of the scheme."

It is exactly this right and power in respect of reserved subjects that the Joint Committee have definitely negatived. They say:—

"The budget should not be capable of being used as a means for enabling ministers or a majority of the Legislative Council to direct the policy of reserved subjects; but on the other hand the Executive Council should be helpful to ministers in their desire to develop the departments entrusted to their care."

Thus, not only can the Governor settle the Budget of a province for three years if he anticipates trouble, not only can he prevent the minister or the legislature from making any attempt to direct the policy of reserved subjects, even if they involve extra expenditure or taxation, but in regard to all financial matters the authority of the Governor or Governor-General has been made by the Committee as complete and unfettered as it might be. Their report says: "The Committee desire it to be made perfectly clear that this power is real and that its exercise should not be regarded as unusual or arbitrary."

SOME IMPROVEMENTS

It must in fairness be admitted that the scheme has been improved in several directions by the Joint Committee. Of these improvements the addition of two more Indian members to the Viceroy's Executive Council is an appreciable one.

I would also draw special attention to the recommendations which relate to the revision of the existing Land Revenue assessments and policy in India. The declaration of policy by the Joint Committee on this score and vexed question in the following words will, I sincerely hope, soon lead to some appreciable alleviation of the arbitrary and so often unbearable burdens which the present system imposes on the poverty-stricken Indian raiyat:—

"The Committee are impressed by the objections raised by many witnesses to the manner in which certain classes of taxation can be laid upon the people of India by executive action without, in some cases, any statutory limitation of rates and, in other cases, any adequate prescription by statute of the methods of assessment. They consider that the imposition of new burdens should be gradually brought more within the purview of the legislature."

DIVISION OF FUNCTIONS.

I do not propose to weary you by going through the lists of reserved and transferred subjects as finally settled by the Joint Committee, which we may presume will be incorporated in the regulations soon to be laid before Parliament under the new Act. I am convinced that the Congress was fully justified in pressing on Parliament the demand of the country for immediate full provincial autonomy, and that would have failed in its duty if it had refrained from so doing. But as dyarchy has come to stay in our Provincial Governments, until we are able to supersede it by full provincial autonomy, I may just as well refer to two subjects, in which the so-called transference of increased power has been hailed in some quarters as a great concession in itself. Thanks to the report of the Featham Committee and the dissenting minute of Sir Sankaran Nair, the Government of India's retrogressive proposals about Education and Industry have been vetoed. But in spite of this the amount of popular initiative or control in either of these departments is not in the result so very great as might be supposed. Education, for instance, is a transferred subject, but it is subject to the condition that all new universities, the old universities of Benares and Calcutta, Christ's College, and European Schools, Secondary Education in Bengal, and the Central Scientific and Industrial Research Institutes, are not to be transferred. All this constitutes a diminution in the area of control of a subject admitted to be eminently fit for transference to ministerial responsibility and popular control. Again

that part of educational administration which would involve the duties of compulsion and taxation via free primary education, is severely left to the minister to manage without the slightest prospect of his hoping for financial relief from the reserved departments or their surpluses.

Similarly though agriculture is a transferred subject the benefit derivable from the transfer is substantially lessened by the fact that irrigation water storage as well as Land Revenue will be reserved. Again, the development of industries is to be a transferred subject, but factories and mines, railways shipping and navigation including waterways, ports and customs, currency and coinage, are to be reserved subjects. It must be the brains of all ordinary men to find what desirable development of industries can exist without factories and the facilities provided by the departments not transferred.

FISCAL AUTONOMY.

A connected subject with that of industries, on which some of us are prone to over-rate the concession made, is what is claimed to be the partial grant of fiscal autonomy. Fiscal autonomy in its strict sense has reference to the tariff and customs arrangements by which the Government regulates the commerce of the country and also raises revenue out of the country's trade. It is in respect of this that we have long claimed our right to levy duties or impose restrictions in the interests of India's well-being and to be free from the dictation of the Imperial Government too often made in the interests of British capital and commerce. Whether any thing approaching this right is likely to be secured by the recommendations of the Joint Committee has to be judged by the following passage of their report:—

"Nothing is more likely to endanger the good relations between India and Great Britain than a belief that India's fiscal policy is dictated from Whitehall in the interests of the trade of Great Britain. That such a belief exists at the moment there can be no doubt. That there ought to be no room for it in the future is equally clear. In the opinion of the Committee, therefore, the Secretary of State should as far as possible avoid interference on this subject when the Government of India and its Legislature are in agreement, and they think that his intervention when it does take place, should be limited to safeguarding the international obligations of the Empire if any fiscal arrangements within the Empire to which His Majesty's Government is a party."

Anxious as I am to commend the just and generous spirit in which the Joint Committee have tried to solve this question, I am unable to regard their recommendation as anything more than a pious hope. It is clear that unless until we get Responsible Government real fiscal autonomy cannot exist.

PERIODICAL PARLIAMENTARY ENQUIRY.

The Congress demand for the realisation of Responsible Government within a definite time-limit was not accorded to when the Montagu-Chelmsford Scheme was framed, and in its place there was provided a series of enquiries at the end of 5 and 10 years, respectively, for the further transference of provincial subjects to popular control. Some of our countrymen welcomed these enquiries, because they looked like the old periodical Parliamentary enquiries into Indian affairs which the Congress had asked to be revived in its earlier years. They also hoped successfully to survive the test and investigation that would be made and, like Oliver Twist, to go forward again and ask for more. The injustice of submitting a nation's birthright to the jurisdiction and decisions of an outside body or Committee was, on the other hand, deeply resented by many others, who felt that any such submission to jurisdiction and consequent acceptance of verdict would be essentially wrong and unworthy of the self-respect of Indians. India's national self-realisation became so evident and overwhelming during the anti-Rowlatt Bill agitation that the Government of India was greatly alarmed and instructed Lord Meston to ask for the withdrawal of the promise of the 5 year revision. Lord Meston fixed the period for the next revision at the minimum of ten years, and it is a matter for disappointment that the Joint Committee have accepted this view. They have omitted the clause in the Bill relating to the 5 year revision and have provided only for an enquiry after ten years. I do not attach much importance to these periodical examinations, so wounding to our self-respect and so susceptible of being used by the bureaucracy for its own purposes. But the fixing of the ten year limit is significant as showing the temper of those who finally shaped the scheme.

CENTRAL GOVERNMENT.

Perhaps the most serious omission in the Act, as finally passed by both Houses, is that it fails to provide for any transference of administrative or political powers to the representatives of the people in the Central Government. Except for the addition of two Indian members to the Viceroy's Executive Council and an expansion of the Central Legislature into chambers with a preponderance of elected members, the powers and functions of the Governor-General in Council in all matters are maintained as effectively as they have been till now. Even on the narrow principles laid down by the Joint Committee, there existed no ground to withhold the grant of some powers to the Central Legislature in respect of the Budget and in some spheres of administration. It is remarkable and significant too that their report has neither endorsed nor rejected any of the untenable grounds on which the Government of India repeatedly urged that the Central Government should be left entirely untouched. Nor have they dealt with the repeated demand pressed before them by nearly all the Indian deputations that the element of responsibility, the keystone of the new fabric, should be introduced in the Central Government also if the scheme is to have a fair trial.

WOMAN SUFFRAGE.

A feature of the Act which has disappointed me much is the failure to do justice to the political rights of Indian women. I had hoped that Parliament would profit by the lesson of the woman suffrage agitation in England, but they have repeated the mistake of the Franchise Committee. The justice of the claim was recognised, and the finest of arguments were advanced in favour of delay. I trust that Indian men will come to the rescue of their sisters and hasten the day of their enfranchisement.

THE ENFRANCHISEMENT OF LABOUR AND THE MASSES.

Another unsatisfactory feature of the Act is the attitude shown towards the enfranchisement of the masses and the wage-earning classes. The Joint Committee

have limited the total number of people enfranchised to about 1.5 per cent. of the population. Mr. Montagu welcomed trade unionism in India but added that industrial labour had as yet attained a very small development. He did not choose to tell us how India's industrial development has been obstructed by the British Indian Government. Nor did he refer to the 80 per cent. of our people who depend on agriculture. To the "kisan" delegates, present here I am glad to see in their hundreds, who represent the great agricultural proletariat of this country, and to the labour delegates, this Congress owes a special duty. We have to see to their enfranchisement and to the improvement of their hard conditions of life.

These, fellow delegates, are the reforms which have been granted to us. There is little reason for us to be enthusiastic over them, but we must take them for what they are worth. We shall not lag behind others in extracting all the good there is in them, but we are not prepared to surrender our demand in consideration for the enforced schooling and periodical examinations provided for us. We cannot and we will not rest content till we gain the full measure of that demand.

COMMISSIONS IN THE ARMY AND NAVY.

But what would reforms, however substantial, avail us if they are confined to the civil administration of the country. The most perfect machinery of Self Government cannot endure for a day if it does not rest on the solid foundation of self defence. The most generous Parliamentary grant of full Responsible Government cannot subsist without the corresponding grant to us of the power to defend ourselves of the right to bear arms in defence of our motherland, of the right to possess our own army and navy, manned, officered and controlled by our own countrymen. Theories of a world peace, of a League of Nations and the rights of small nationalities, are all attractive in their way, though they seem now to recede further away than ever from practical realisation. But they cannot justify the continued emasculation of an ancient nation which her political subjection has brought upon her. Notwithstanding the activity displayed in the starting of political reforms, the delay and reluctance shown in the recognition and the grant of India's right to enlist her youth and manhood in the service of her army and navy, in the highest as in the lowest ranks, is indeed deplorable. We are all thankful in this connection to our distinguished fellow-countrymen, Sir Abbas Ali Baig and Sir K. G. Gupta, who have pointedly noticed this serious deficiency in the scheme for the speedy grant of Self Government to India. It is also gratifying to note that Mr. Montagu has shown a readier tendency to recognise the importance of urgent reform in this respect than he was disposed to show either in the Reform Report, or in the most disappointing steps that he has taken in regard to military and naval commissions for Indians. "We must not deny to India," he said in his concluding speech on the Bill in Parliament, "Self Government because she cannot take her proper share in her own defence and then deny Indians the opportunity of learning to defend themselves. These are problems of which Parliament assumes responsibility by the passage of this Bill." Will Parliament then, take immediate steps to fulfil this responsibility?

THE KHILAFAT QUESTION.

I now turn to a question of supreme importance to our Muhammadan brothers and for that reason of equal importance to all Indians. I mean the Khilafat question. It is impossible for one part of the nation to stand aloof while the other part is suffering from a serious grievance. This was clearly shown when the vast majority of non-Muslims made common cause with the Muslims and abstained from participating in the recent peace celebrations in India. No words of mine are necessary to emphasise the obvious duty of this Congress to give the question its best consideration.

The entry of Turkey in the war was a most momentous event from the Indian Muslim's point of view. They felt no inconsiderable misgiving about their attitude when they saw that an issue had arisen which seemed to involve a conflict between their loyalty to their King and country and duty to the religious head of the Islamic world. But these doubts were happily shortlived and the Indian Muhammadans cheerfully cast in their lot with the British Empire when the memorable announcement of the 2nd November 1914, was made by Lord Hardinge, securing to the Muhammadans complete immunity from any interference with their religious feelings. This announcement was followed by similar assurances from other British statesmen. Mr. Lloyd George in his famous speech of the 5th January, 1918, said, "Nor are we fighting to deprive Turkey of its capital or of the rich and renowned lands of Asia Minor and Thrace which are predominantly Turkish in race."

The war has ended in complete victory for the allied arms, Muslim India, nay United India, demands that full effect be given to these assurances.

Apart from the promises and pledges given to His Majesty's Muslim subjects they have the right to demand the application of the principles of self-determination to the component parts of the Turkish Empire in the same way as it has been applied to Poland and the Yugo-Slavs. What reason is there for a different treatment of Mesopotamia and Syria, where the population is almost entirely Muslim in faith, or of Palestine and Armenia, where Muslims are more numerous than the followers of any other religion?

As to who is the rightful "Khalifat-ul-Islam" it is unnecessary for me to enter into historical or religious considerations. Lord Robert Cecil has admitted in the House of Commons that "His Majesty's Government have never departed from the attitude that the question of Khilafat is one for Muslim opinion alone to decide." Muslim opinion has now decided it, in a manner which leaves no possible doubt, in favour of the Sultan of Turkey. With Arabia independent, with foreign powers governing Mesopotamia, Syria and Armenia, in the guise of mandates, with Palestine restored to the Jews, with the Greeks securely lodged in Smyrna and the hinterland, with Constantinople itself internationalised, what I ask is the position of the "Khalifat-ul-Islam"? Fellow delegates, it is a serious question demanding your most earnest attention.

INDIANS OVERSEAS.

It has been our unfortunate duty from year to year of late to discuss the questions affecting the status of our countrymen who, trusting to the protection that British citizenship should ensure to them, have gone to the different parts of the British Dominions in pursuit of trade or employment.

Among these South Africa has claimed the largest part of public attention. There, our countrymen have exhibited in the face of heavy odds, qualities of orderliness and constitutional resistance, endurance and pluck which make us feel proud as a nation. We had hoped that after the struggle they carried on for eight years involving great sacrifice and entailing imprisonment of thousands of innocent men, there would be honourable peace for them. But it was not to be. Their European rivals in trade have set up a vehement and virulent agitation against them which may end in disaster to them if we do not do our duty. Fortunately both the Government of India and the Secretary of State are on the alert. And we may hope that at the very least the new Act just passed by the South African Legislature will be repealed or so amended as not to diminish the rights existing at the time of the Smuts-Gandhi settlement. All India will anxiously await the results of Sir Benjamin Robertson's mission to South Africa. We may derive further consolation from the fact that our good friend Mr. C. F. Andrews is on his way to South Africa to assist our countrymen there. The Imperial Citizenship Association deserves our congratulations for arranging Mr. Andrews' visit, as you are aware Mr. Andrews was requested on his way to visit East Africa. His cable to Mr. Gandhi from East Africa is alarming and shows that the greed and prejudice of the European trader and speculator will make him compass the ruin of the Indian settlers in East Africa even by employing dishonest means. The history of East Africa is a history of peaceful development by our countrymen without the gun and the brandy bottle. The Indian trader who has gone to East Africa has been on the friendliest terms with the Africans and has raised their culture without making any boast of civilising them. It is a libel to say that our traders have brought about moral depravity. Let us hope that the Government of India will tell the anti-Indian agitators in unmistakable language that the rights of the Indians in East Africa are not to be interfered with in any way whatsoever. In your name I assure our countrymen of our warm sympathy and support in their struggle to defeat this utterly unscrupulous and interested agitation.

Then there remains the question of indentured labour. We may congratulate the Government of India and ourselves that on this question there is no division of opinion. The system of indentured labour is gone for ever. I trust that Lord Chelmsford's assurance that the Fiji indentures will be cancelled in the beginning of the new year will be fulfilled and that an announcement to that effect will be made before the year is out. It would be wrong of me not to mention Sir George Barnes' name in this connection. These questions come under his department. And thanks to Mr. Andrews' exposure and Sir George Barnes' sympathetic attitude we shall soon see our countrymen in Fiji freed from the curse. The natural corollary to this must be the termination of Indian indentures in the other parts of the dominions also.

SWADESHI.

From matters which require political action I come to that which in its one aspect requires no political or legal action yet which is one that is fraught with the greatest consequences for good. I refer to Swadeshi. Mr. Gandhi has made this question his own. He would, if he could, revive the ancient industry of hand spinning and make the country self-supporting. Modern economists may doubt the success of the scheme in this age of machinery. But Mr. Gandhi's scheme is one in which there is no waste and if it becomes popular it bids fair to solve the problem of finding a subsidiary occupation to agriculture. Seventy three per cent of our population is agricultural. No agricultural population can exist without a supplementary industry. If our women were to take to hand-spinning and if hand-weaving became fashionable as before, without a big organisation and without a large outlay of money, we cannot only produce sufficient cloth for our wants but provide the peasantry with an auxiliary industry. I commend the scheme to the attention of the delegates.

OTHER SUBJECTS.

I have trespassed enough on your indulgence. Yet I have not touched many important problems which vitally affect the future of our country. I have not considered the question of education with which is bound up all hope of future progress, nor have I dealt with industries or the terrible poverty of the people. The Universities and the Industries Commissions have done good work in their respective spheres but true reform can only be effected when the full control of these departments is put in the hands of the representatives of the people who alone can understand and supply the needs of the country. Resolutions on these subjects will, I doubt not, be laid before you for your acceptance. They will be moved by eminent speakers far more competent to deal with their special subjects than I can presume to be.

MR B. G. HORNIMAN.

But, by your leave, I shall say a few words about a friend of India who has suffered because of the love he bore to our country. This Congress needs no words of mine to inform it of the many and varied services which Mr. B. G. Horniman has rendered to our cause. We are a grateful nation and our friends are not so many that we can afford to forget or lose any of them. Mr. Horniman, as you are aware, was removed from a bed of sickness and without any respite made to leave the country. That is the way of the bureaucracy. Charges of a gross nature have been made against him in the House of Commons and elsewhere. They have been contradicted and proved to be false but there has been no withdrawal of them, nor has Mr. Horniman been permitted to return. In England he is devoting himself to our cause, but that is poor consolation for us who miss his wise counsel and his steady independence.

CONCLUSION.

Fellow delegates, I have said my say. It is for you now to deliberate on the many problems which await solution. Yours is a tremendous responsibility, India is entering upon a new phase of her existence and her future is in your keeping. It is for you to decide what is the best and the quickest way for us to reach our goal.

But what is our ultimate goal? We want freedom of thought, freedom of action, freedom to fashion our own destiny and build up an India suited to the genius of her people. We do not wish to make of India a cheap and slavish imitation of the west. We have so far sought to liberalise our Government on the western model. Whether that will satisfy us in

[Continued on page 12.]

నుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేసారిగ 6 రూలకు కొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0 | డబ్బీ 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైత్త్యము, పడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా కల రూ. 0-10-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇంజనీరింగ్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజనులు

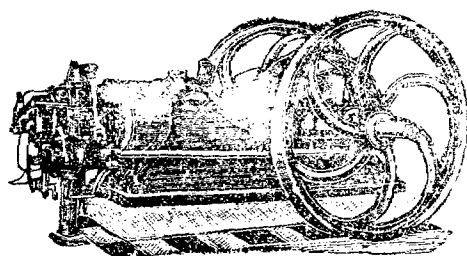
1949

వయం తక్కువ !

సమర్థత అధికము !

ఫలము ఎక్కువ !

(చక్రతంత్ర నిర్మాతల తయారు చేయబడినవి.)

క్రైండింగ్ మిల్లులు, ఆయిల్ మిల్లులు, అన్ని రకముల కంప్రెసు, కలర్ క్రైండింగ్ మిల్లులు, సా బెంచీలు, చేరింగ్ (మెక్సికన్, సి లెండర్ నూ నెల, బెల్జింగ్, మిల్లులన్నీ ప్లాన్ట్ మొదలగు ఇతర అన్ని రకముల మిషనులు మావద్ద తయారుగా యున్నవి.

P. G. Masker & Co.,
Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

ఇప్పుడే ఫాంటెక్ పేనాలు వచ్చినవి.

బ్లూ బ్లూ క. 8-4-0	నెల్సన్ క. 210	క. 8-8-0
ఫ్యాంట్ క. 6-4-0	డిబ్బీ 205	2-8-0
వాటర్ మెక్ 6-8-0	డిబ్బీ 200	1-12-0

గిరి బ్రదర్స్, ప్రేమనగర్, ట్రైప్లికే, మద్రాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

బృహత్ మంజుషా దిక్పాద

రక్తమును సుభ్రవరచుటలో ప్రతీ ప్రయోగమున.

1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవతే హము

దగ్గునగు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాం గ్లేయర్ భాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వరుగ్రా

ఆయుర్వేద యోషధముల తయారు

బొంబాయి 30 15.

The Zandu Pharmaceutical Works
338 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

కావలెను

8 లేక 10 హార్డు వరుస సెకండు హ్యాండు

స్ట్రీము ఇంజను బాయిలరు.

బండి వెంటకట్టవ్వయ్య,

గోటకల్లావ హాస్సు.

నెల్లూరు బయస్కోప్ తేయేటర్.

పెనాప్ట.

(1965)

పెనాప్ట అనుకన్య పోలీసు వారిచే వట్టువడని దొంగలకు పట్టించుటకుగా ప్రయత్నించిన పనులను చూచిన అత్యాశ్చర్యముగా నుండును.

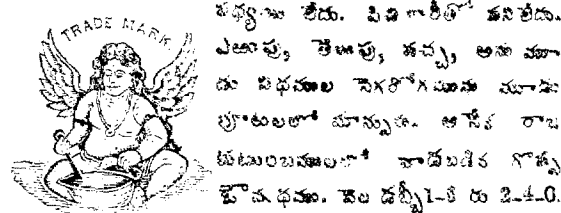
ఫిలిం 15000 అకుగుల పొడుగు గలది.

10 భాగములతో అంల్యమవును.

సాయం. 6-15 గం||కు, రాత్రి 9-30 గం||కు

మలయ చందనము

గనేరియా అను పెగరోమునకు తువారము,

పంచాంగము

రాద్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. కేల 1-కి 0-2-0. నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పంపబడవు.

(1251) గంధర్వశార్వసీ, రాజమండ్రి.

NATURAL. OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

SPECIALITY

AT

A. RATNA & CO.

157, Brodway, MADRAS.

TelePhone No. 620.

Post Box No. 116.

Telegraphic Address:

'RATNACO,' Madras.

649 నమకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

సగలును, ఇతర వస్తువులను

వాటిను యిచ్చిన తుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమిడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

సగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను సుమైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుండును. తయారుచేసిన వాటిని అతిక్రమముగా అర్జరుమేరకు తయారుచేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్జరుచెచ్చి సగలు తయారుచేసుకొన్న వారికివాని మానవ్యకం తెలుసుకోవచ్చును.

గొతా కంపెనీ,

6 రాటనబజారు చెన్నపట్టణము

ధరలు చాల తగ్గింపబడెను

ఎలెక్ట్రా వెస్టేడు, గ్రాండు, గొతా లీడర్ వాచీలు వరుసనుములు చాల తక్కువ ధరలకు విక్రయించబడును.

24-12-19 మొదలు 31-12-19 వరకు

8 రోజులు మాత్రము కొన్నిటికి ధరలు 100-కి 10, 25, 30, 40 వంతున గూడ తగ్గింపబడెను.

మీకు మా అంకితి కచ్చి మీకు మంచిలాభము కలుగును.

ఇదివర కీ రాజధానిలో నిట్టి సౌకర్య మెన్నడును చూపబడలేదు. కాన నీగొప్ప వదుపాయమును ముఖ్యముగా నుపయోగించు. శ్రీలక్ష్మణకారము. పురుషుల కావశ్యకత.

Grand Reduction Sale

Gautha & Co.,

6, Rattan Bazaar, Madras.

Of Electa, West-End, Grand and Gautha Lever Watches, of different varieties and patterns at Specially reduced Prices.

8 Days Sale

from 24 to 31 Dec 1919.

Some Goods Sold 10, 25, 30, 40, per cent. Deduction on Prices marked according to the nature of Goods, since a large Consignment of fresh goods expected from factories.

You will be benefitted by GOING TO OUR SALE ROOMS.

Avail this Grand Opportunity. Ever Offered in this Presidency.

For Ladies a Jewel and for Gentlemen a necessity

Printed and Published by K. Nagaswara Rao, at the Andhra Patrika Press, 7 Whambu Chetty Street, Madra